პროლეტარელნო ყველა ქვეყანისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის, თბილისის კომიტეტისა და საქართველოს სსრ მშრომელთა დეპუტატების საბჭოების ორგანო

KOMUNISTI ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО и ТБИЛИССКОГО КОМИТЕТОВ КП (б) ГРУЗИИ и СОВЕТОВ ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

სამშაბათი 3 სექტემბერი 1940 წ. № 204 (5905) ფასი 10 კაპ.

დღეს გაზეთში:

სოფლის კომუნისტების საბრძოლო ამოცანა (მოწინავე)
ახალგაზრდობის საერთაშორისო დღის ზეიმობა მოსკოვში (1-ლი გვ.)
გედნიერი ახალგაზრდობის დღესასწაული (1-ლი გვ.)
ახალგაზრდობის მსვლელობა (1-ლი გვ.)
ვამოწმებთ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 26 ივნისის და 10 ივლისის ბრძანებულებების შესრულებას (მე-2 გვ.)
პარტიული ცხოვრება: საქ. კ. პ. (ბ) ... ლი აქტივის კრებები (მე-2 გვ.)
საბჭოთა სამხრეთ-ოსეთის აქტივიზაციის ... (მე-3 გვ.).
უცხოეთში:
ინგლის - გერმანიის ომი (მე-4 გვ.)
ვენაში მიღებული სამედიატორო გადაწყვეტილება (მე-4 გვ.).
ნერუს განცხადება (მე-4 გვ.).

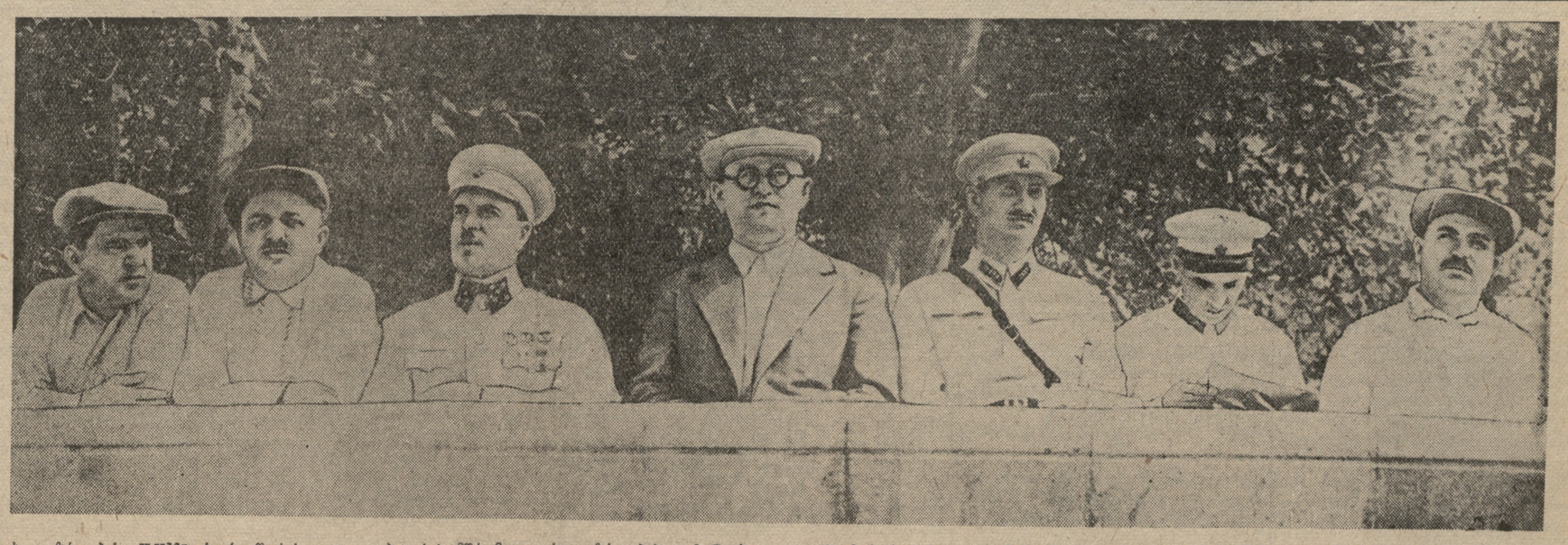

ახალგაზრდობის XXVI საერთაშორისო დღე. თბილისის მშრომელი ახალგაზრდობის დემონსტრაცია ლ. პ. ბერიას სახელობის მოედანზე. **ტრიბუნაზე** (მარცხნიდან მარჯვნით): საქართველოს კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის მდივანი ამხ. **მ. ჯაში**, საქართველოს კ. პ. (ბ) თბილისის კომიტეტის მდივანი ამხ. **ს. იშხანოვი**, არმიის გენერალი ამხ. **ი. ტიულენევი**, საქართველოს კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის მდივანი ამხ. **კ. ჩარკვიანი**, ა...კ. სამხედრო ოლქის ჯარების სარდალი, გენერალ-ლეიტენანტი **მ. ეფრემოვი**, ა...კ. სამხედრო ოლქის სამხედრო საბჭოს წევრი **ი. დორონინი**, საქართველოს სახკომსაბჭოს თავმჯდომარე ამხ. **ვ. ბაქრაძე**.

ფოტო. ვლ. გინზბურგისა

სოფლის კომუნისტების საბრძოლო ამოცანა

საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის ივლისის პლენუმის გადაწყვეტილებანი მოქმედების საბრძოლო პროგრამაა. ამ შესანიშნავ დოკუმენტში მოცემულია კონკრეტული ღონისძიებანი მარცვლეული და ტექნიკური კულტურების მოსავლის დროზე და უდანაკარგოდ აღებისათვის, სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების დამზადების გეგმების შესრულების უზრუნველყოფისათვის, მოსავლისა და შემოსავლის სწორად განაწილებისათვის. ეს დადგენილება მიმართულია საზოგადოებრივი საარტელო მეურნეობის შემდგომი გაფართოებისა და განმტკიცებისაკენ. სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების დამზადების ახალი წესი, კოლმეურნეობათა შემდგომი განმტკიცების საჭიროება სოფლის კომუნისტების წინაშე ახალ საბრძოლო ამოცანებს აყენებს. მოსავლის აღება ფრიად პასუხსაგები სამუშაოა, რადგან აქ ხდება მთელი წლიური მუშაობის შეჯამება. საქართველოს მთელმა რიგმა კოლმეურნეობებმა თავთავიანი მარცვლეულის მოსავალი უდანაკარგოდ აიღეს, პირნათლად მოიხადეს სახელმწიფო ვალდებულებანი. მოწინავე კოლმეურნეობათა ხელმძღვანელებს კარგად ესმით, რომ სახელმწიფო ვალდებულებათა შესრულება წარმოადგენს პირველი რიგის მოვალეობას.

იქ, სადაც პარტიული ორგანიზაციები განზე დგებიან პურის დამზადების ხელმძღვანელობისაგან, თავი იჩინა ანტისახელმწიფოებრივმა ტენდენციამ—პურის ჩაბარების გაჭიანურებამ. საგარეჯოს კოლმეურნეობა „საბჭოთა საქართველოს“ თავმჯდომარის დაუდევრობით ჭიანურდება სახელმწიფოსათვის პურის ჩაბარება. ყვარლის რაიონის ახალსოფლის ლენინის სახელობის კოლმეურნეობის თავმჯდომარე მაისურაძემ შეუწყნარებლივ გააჭიანურა პურის ჩაბარება, როცა მას საამისოდ ყველა საშუალება ჰქონდა. ახალქალაქის რაიონის სოფ. მაჭატიის კოლმეურნეობის თავმჯდომარე მოქოიანმა და სოფ. გომანის კოლმეურნეობის თავმჯდომარე ვართეველანიმა პურის ჩაბარება მეორე რიგში გადასდეს.

ვინა ადგილობრივი პარტიული ორგანიზაციების არასაკმაო ყურადღების შედეგი არ არის ის, რომ ბაშკიჩეთის რაიონს 25 აგვისტოსათვის მარცვლეულის სავალდებულო ჩაბარება, სესხის დაბრუნება, ნატურანაზღაურება შესრულებული ჰქონდა მხოლოდ 9,7 პროცენტით. ამ მხრივ კარგ მუშაობას ვერ დაიკვეხნიან კასპის, მცხეთის, სიღნაღის, დუშეთის რაიონების მთელი რიგი პარტიული ორგანიზაციები.

პარტიისა და მთავრობის დადგენილებით, კოლმეურნეებს გამომუშავებულ შრომადღეებზე ავანსად მიეცემათ მარცვალი კოლმეურნეობის მიერ დამამზადებელ პუნქტში ფაქტიურად ჩაბარებული მარცვლეულის 15 პროცენტის რაოდენობით. ზოგგან კი თვით კომუნისტები არღვევენ სავალდებულო წესს და მით ხელს უწყობენ პურის განიავებას. ავანსის გაცემის ახალი წესი მიზნად ისახავს პურის ჩაბარების გეგმების სწრაფად შესრულებას. მაგრამ ზოგიერთი პარტიული ორგანიზაციასა და კომუნისტს საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის ივლისის პლენუმის გადაწყვეტილებებიდან საჭირო დასკვნები არ გამოუტანია. ქარელის რაიონის სოფ. შუაფბნის კოლმეურნეობის თავმჯდომარე მექვაბიძემ განკარგულება გასცა კოლმეურნეთათვის ავანსად მიეცათ მარცვალი იმ რაოდენობის 23 პროცენტამდე, რაც იმ დროს ჩაბარებული ჰქონდა სახელმწიფოს. ეს კოლმეურნეობის პირველადი პარტიული ორგანიზაციის მდივანმა ამხ. ნასყიდაშვილმა იცოდა, მაგრამ საჭირო ზომები არ მიიღო. ამავე რაიონის სოფ. ხეედურეთის კოლმეურნეობის თავმჯდომარემ, კომუნისტმა მასურაშვილმა ნება დართო გაეწაწილებინათ კოლმეურნეებზე მთელი მოსავლის 10 პროცენტი, თუმცა სახელმწიფოსათვის კოლმეურნეობას არცერთი კილოგრამი მარცვალი არ ჰქონდა ჩაბარებული. ასევე მოიქცა ახალქალაქის რაიონის სოფ. კოჩიოს კოლმეურნეობის თავმჯდომარე კომუნისტი ვ. ავეტისიანი. ანტისახელმწიფოებრივი ტენდენციის გამტარებელთ სათანადო სასჯელი დაედოთ. კომუნისტების ასეთი საქციელი ყოველად შეუწყნარებელია. კომუნისტის წმინდათა-წმინდა მოვალეობაა მტკიცედ დაიცვას სახელმწიფოს ინტერესები. პურის სახელმწიფოსათვის ჩაბარება პირველი მცნებაა. სოფლის კომუნისტების ამოცანაა უზრუნველჰყონ თვითეულ კოლმეურნეობაში სახელმწიფო ვალდებულებათა მთლიანად შესრულება. განა შეიძლება კომუნისტებმა მოითმინონ ის შეუწყნარებელი გარემოება, როცა კოლმეურნეობის ხელმძღვანელნი აჭიანურებენ სახელმწიფო ვალდებულების შესრულებას, ან როცა ისინი არღვევენ პარტიისა და მთავრობის დირექტივას და არ იცავენ ავანსის გაცემის დადგენილ ნორმას? სახელმწიფო ვალდებულებათა შესრულებისათვის პასუხისმგებელია არა მარტო კოლმეურნეობა, არამედ ამ კოლმეურნეობის კომუნისტებიც.

კომუნისტისათვის ხალხის, სახელმწიფოს ინტერესები ყველაზე უფრო მაღლა დგას. რა პოსტზეც არ უნდა მუშაობდეს კომუნისტი—ტრაქტორის საჭესთან, კომბაინის შტურვალთან თუ კოლმეურნეობის მოანგარიშედ—იგი პარტიული, სახელმწიფო და შრომითი დისციპლინის განსახიერებას უნდა წარმოადგენდეს. ახლა, როცა შრომის რკინისებურ დისციპლინას კოლმეურნეობებში, მტს-ებში გადამწყვეტი მნიშვნელობა ენიჭება კოლმეურნეობათა საზოგადოებრივი მეურნეობის შემდგომი გაფართოებისათვის, კომუნისტი თავისი მუშაობით მაგალითის მიმცემი უნდა იყოს უპარტიოებისათვის. კომუნისტს არ შეუძლია გულხელდაკრეფილი შესცქეროდეს კოლმეურნეობაში შრომის დაბალ დისციპლინას. სამწუხაროდ, ჯერ კიდევ ვხვდებით ისეთ ფაქტებს, როცა ზოგიერთი კომუნისტი შემარიგებლად უყურებს შრომის დისციპლინის დარღვევის ფაქტებს. გურჯაანის რაიონის სოფ. ყანდაურას კოლმეურნეობა „გლეხის მარჯვენაში“, სოფ. ზემო-გურჯაანის ყდანავის სახელობის კოლმეურნეობაში, სოფ. კაჩეთის კიროვის სახელობის კოლმეურნეობაში დისციპლინა დაბალია. ზოგიერთი კოლმეურნე მონაწილეობას არ იღებს საკოლმეურნეო შრომაში. პირადი ინტერესებს ისინი საკოლმეურნეო ინტერესებზე მაღლა აყენებენ, მოკლედ რომ ვთქვათ, კისერზე ასხედან კოლმეურნეობას. მაგრამ კომუნისტები რატომღაც ითმენენ ამ მდგომარეობას.

ცხაკაიის რაიონის სოფ. ეკის კანგანოვიჩის სახელობის, სოფ. ზანის პირველი მაისის სახელობის, სოფ. უშაფათის ორჯონიკიძის სახელობის კოლმეურნეობებში შრომის დისციპლინა დაბალია. მახარაძის რაიონის სოფ. მთისპირის, ვანისქედის, ნაგომრის კოლმეურნეობებში ჩაის ფოთოლი გაუხეშდა დროზე მოუკრეფაობის გამო. ცხადია, ყოველივე ამას ადგილი არ ექნებოდა, კომუნისტებს რომ დროზე მიეღოთ ზომები კოლმეურნეობებში შრომის დისციპლინის განმტკიცებისათვის.

სოფლის კომუნისტების საბრძოლო ამოცანაა უზრუნველჰყონ კოლმეურნეობებში შრომის დისციპლინის განმტკიცება და ყოველნაირად დაეხმარონ პატიოსან კოლმეურნეებს თავიდან მოიშორონ ფრენიები, ზარმაცები, მუქთახორები, რომელთაც დეზორგანიზაცია შეაქვთ კოლმეურნეობაში. კოლმეურნეთა აღზრდა შრომისადმი სოციალისტური დამოკიდებულების, სასოფლო - სამეურნეო არტელის სტალინური წესდების დაცვის სულისკვეთებით—ეს სასოფლო პარტიული ორგანიზაციების მნიშვნელოვანი ამოცანაა.

საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის ივლისის პლენუმის გადაწყვეტილების ურყევად განხორციელება მოითხოვს კოლმეურნეობებისადმი ხელმძღვანელობის კიდევ უფრო გაუმჯობესებას. კოლმეურნეობებისადმი ბოლშევიკური ხელმძღვანელობა ნიშნავს ჩასწვდე საკოლმეურნეო ცხოვრების ყველა წვრილმანს, იცოდე ღრმად ის პროცესები, რომელიც ახლა კოლმეურნეობებში ხდება. ამ მხრივ დიდად პასუხსაგებია პარტიის რაიონული კომიტეტების მუშაობა. რაიონის ხელმძღვანელმა მუშაკებმა კარგად უნდა იცოდნენ თავისი რაიონის ეკონომიკა, თვითეული კოლმეურნეობის კონკრეტული პირობები. რაიკომმა მეურნეობას უნდა უხელმძღვანელოს სისტემატურად, ოპერატიულად. ერთი წუთითაც არ უნდა დავივიწყოთ დიდი **სტალინის** მითითება იმის შესახებ, რომ „გადასვლა კოლექტიურ მეურნეობაზე, როგორც მეურნეობის გაბატონებულ ფორმაზე, კი არ ამცირებს, არამედ ადიდებს ჩვენს ზრუნვას სოფლის მეურნეობის მიმართ, კი არ ამცირებს, არამედ ადიდებს კომუნისტების ხელმძღვანელ როლს სოფლის მეურნეობის აღმავლობის საქმეში. თვითდინება ახლა უფრო საშიშია, ვიდრე ოდესმე, სოფლის მეურნეობის განვითარების საქმისათვის. თვითდინებას ახლა შეუძლია მთელი საქმის დაღუპვა“.

სოფლის კომუნისტებმა მთელი ძალღონის დაჭიმვით უნდა იმუშაონ საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის ივლისის პლენუმის განუხრელად განხორციელებისათვის, კოლმეურნეობათა საზოგადოებრივი მეურნეობის შემდგომი გაფართოებისა და განმტკიცებისათვის.

5 სექტემბერს, საღამოს სრულ 9 საათზე, საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალურ კომიტეტთან არსებულ მარქს-ენგელს-ლენინის ინსტიტუტის თბილისის ფილიალის სალექციო დარბაზში (რუსთაველის პროსპ. № 33/35) პარტაქტივისათვის შესდგება ლექცია რუსულ ენაზე.
თემა: **„ბოლშევიკური პარტიის ორგანიზაციული საფუძვლები“.**
ლექციას წაიკითხავს ამხ. **ბ. ლიუდვიგოვი.**
შესვლა მოსაწვევი ბილეთებით.
საქართველოს კ. პ. (ბ) ც. კ-ის პროპაგანდისა და აგიტაციის განყოფილება.

ახალგაზრდობის საერთაშორისო დღის ზეიმობა მოსკოვში

700 ათასმა კაცმა მიიღო მონაწილეობა წითელ მოედანზე გამართულ დემონსტრაციაში

დედაქალაქის ახალგაზრდობა თავისი საერთაშორისო დღესასწაულისათვის განსაკუთრებული აღტაცებითა და აღფრთოვანებით ემზადებოდა. ამ დღესასწაულს იგი შეხვდა დიდა - სამშობლოსადმი მიძღვნილი მრავალი საწარმოო საჩუქრით, ახალგაზრდა მეცნიერთა ახალი მიღწევებით, მასობრივი თავდაცვითი და ფიზკულტურული მუშაობის გაძლიერებით.

ეს გიგანტური მოსამზადებელი მუშაობა დამთავრდა 1 სექტემბერს მძლავრი დემონსტრაციით წითელ მოედანზე.

დემონსტრაციის დასაწყისი დღის პირველი საათისათვის იყო დანიშნული, მაგრამ ჯერ კიდევ დილადანვე უზარმაზარი ქალაქის ყოველი კუთხიდან მისი გულისაკენ — წითელი მოედნისაკენ — იწყეს დენა ახალგაზრდობის კოლონებმა. დაუცხრომლად გრგვინავდა მუსიკა, გაისმოდა მხიარული სიმღერები, გეგონებოდათ დასასრული არ უჩანს დროშების, პლაკატების, ლოზუნგების ზღვასაო.

წითელი მოედნის ტრიბუნებზე არიან: საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის, საკ. აკ.კ ცენტრალური კომიტეტის წევრები, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს და რუსეთის სფს რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატები, საბჭოთა კავშირის გმირები, მოსკოვის ქარხნებისა და ფაბრიკების სტახანოველები, ინტელიგენციის წარმომადგენლები, პარტიული და კომკავშირული აქტივი. სტუმრებს შორის არიან ახალი საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების — ლიტვის, ლატვიისა და ესტონეთის ახალგაზრდობის წარმოზავნილები. ლენინის მავზოლეუმის ტრიბუნაზე არიან: ამხ. ბადაევი, შჩერბაკოვი, იაროსლავსკი, მიხაილოვი, ნიკოლაევა, პოპოვი, მაკაროვი, ჩერნოუსოვი, პროკნინი და სხვ.

დღის პირველი საათია. კრემლის კურანტების რეკა ჯერ კიდევ არ დამცხრალიყო, რომ იგრიალა ორკესტრმა, და ასეული დროშებით სადღესასწაულოდ მორთულ მოედანზე ფართო ნაკადად შემოვიდნენ დემონსტრანტები.

მათ ტრიბუნებიდან ეგებებიან მისასალმებელი შეძახილებით:

— გაუმარჯოს ახალგაზრდობის საერთაშორისო დღეს!

— გაუმარჯოს **ლენინ-სტალინის** პარტიას!

— გაუმარჯოს დიდ **სტალინს!**

ათასსმიანი „ვაშა“ ჰქუხს ყოველი ახალგაზრდა საბჭოთა პატრიოტის გულისათვის ამ მახლობელი სიტყვების პასუხად.

მედროშეთა შემდეგ ტრიბუნებს ჩაუვლის ფიზკულტურელთა ნაკრები კოლონა. ორდენოსან საზოგადოება „სპარტაკის“ სპორტსმენებს მოაქვთ ლენინის ორდენის უზარმაზარი მაკეტი. ფრიალებს „დინამოს“, „ლოკომოტივის“ და მრავალ სხვა ნებაყოფლობით სასპორტო საზოგადოებათა ფერად-ფერადი დროშები.

„მადლობა ამხანაგ **სტალინს** ბედნიერი სიჭაბუკისათვის“ — ასეთი წარწერა აქვს უზარმაზარ წითელ ტილოს, რომელიც ლენინის რაიონის კომკავშირელებს მოაქვთ. კიროველთა კოლონაში მაღლა აღუმართავთ ცოცხალი ყვავილების პლაკატი. „სალამი მშობლიურ სტალინს“—სწერია ამ პლაკატზე. ამ აზრს, რომლითაც გამსჭვალულია ყოველი ახალგაზრდა საბჭოთა ადამიანის გული, სხვადასხვა სიტყვით გამოხატავდა მოედანზე შემოსული თვითეული ორგანიზაცია. დედაქალაქის ახალგაზრდობამ გვიჩვენა თავისი მხურვალე სიყვარული და უსაზღვრო ერთგულება მთელი მსოფლიოს მშრომელთა დიდი ბელადისა და მასწავლებლისადმი.

— გაუმარჯოს საბჭოთა მთავრობის ბრძნულ სტალინურ საგარეო პოლიტიკას!

დემონსტრანტები აღფრთოვანებით იმეორებენ ამ ლოზუნგს. განსაკუთრებით გულთბილად გაისმის მისალმებანი ჩვენი ძმების—დასავლეთ უკრაინისა და დასავლეთ ბელორუსიის, ბესარაბიისა და ჩრდილოეთ ბუკოვინის, ლიტვის, ლატვიისა და ესტონეთის ახალგაზრდების პატივსაცემად, რომელნიც თავისუფლად პირველად დღესასწაულობენ ახალგაზრდობის საერთაშორისო დღეს მთელ საბჭოთა ახალგაზრდობასთან ერთად.

— ვაშა საბჭოთა სოციალისტური ლატვიის ბედნიერ ახალგაზრდობას!

— სალამი საბჭოთა ესტონეთის განთავისუფლებულ ახალგაზრდობას!

— გაუმარჯოს ჩვენს ძმებს—საბჭოთა სოციალისტური ლიტვის ახალგაზრდა თაობას!

— გაუმარჯოს ბესარაბიისა და ჩრდილოეთ ბუკოვინის თავისუფალ ახალგაზრდობას!

ბევრმა ორგანიზაციამ დემონსტრაციაზე მოიტანა ახალი მოკავშირე რესპუბლიკების ვიებერთელა რუკები. ეს რუკები, დემონსტრანტთა რიგებში აღმართულნი, მჭერმეტყველურად მოწმობენ საბჭოთა მთავრობის სტალინური საგარეო პოლიტიკის შესანიშნავ გამარჯვებებს, ისინი მოგვითხრობენ ურღვევი მეგობრობის კავშირით შეერთებული საბჭოთა ხალხების მზარდ ოჯახზე.

დღესასწაულისათვის მზადების დღეებში მიღწეულ თავიანთ საწარმოო გამარჯვებასა და თავიანთ ნებისყოფას — განამტკიცონ და განავითარონ ეს გამარჯვებანი—გვიპატაკებენ მოსკოვის ათობით და ასობით საწარმოთა ახალგაზრდობის კოლონები, რომლებიც ტრიბუნას ჩაუვლის 10 ათასი მონაწილე ახალგაზრდობის რაიონული სამხედრო ლაშქრობებისა, რაც ახალგაზრდობის საერთაშორისო დღის წინ ჩატარდა.

მრავალი კოლონის თავზე ფრიალებს დროშები სამხედრო-საზღვაო ფლოტისა და წითელი არმიის სამხედრო-საჰაერო ძალებისა, რომელთა შეფიც არის ლენინურ-სტალინური კომკავშირი. ძლიერი და მამაცი საბჭოთა ახალგაზრდობა! ამას მოწმობს ათასობით თავდაცვის ნიშნები, რომლებიც ამშვენებენ წითელ მოედანზე მოსულ ქალ-ვაჟებს.

დემონსტრაცია განუწყვეტელ ნაკადად მოედინება. არა ცხრება მისალმებანი ბოლშევიკური პარტიის პატივსაცემად, საბჭოთა მთავრობის პატივსაცემად, "დიდი **სტალინის** პატივსაცემად, მისი მებრძოლი თანამოსაგრეების —ამხანაგების **მოლოტოვის, ვოროშილოვის, კაგანოვიჩის, კალინინის, ანდრეევის, მიკოიანის, ჟდანოვის, ხრუშჩოვის, ბერიას, შვერნიკის** პატივსაცემად.

დედაქალაქის ახალგაზრდობამ საუცხოოდ ჩაატარა თავისი ძალების საბრძოლო დათვალიერება. 700 ათასი კაცი მონაწილეობდა ახალგაზრდობის XXVI საერთაშორისო დღის პატივსაცემად წითელ მოედანზე გამართულ დემონსტრაციაში.

(საკდესი).

ბედნიერი ახალგაზრდობის დღესასწაული

ახალგაზრდობის XXVI საერთაშორისო დღე თბილისში

ბრწყინვალედ ჩაიარა ახალგაზრდობის XXVI საერთაშორისო დღემ თბილისში.

ლამაზად იყო მორთული ბერიას სახელობის მოედანი. თბილისის საბჭოს შენობის ფასადზე, წითელი დროშების ფონზე აღმართულია დიდი **სტალინის** ვეებერთელა სურათი.

შენობის ფასადის მთელ სიგრძეზე გაკრულია ალისფერი ტილო, რომელზედაც სიყვარულით არის გამოყვანილი სიტყვები:

„გაუმარჯოს დიდ სტალინს!“

მოედნის პირას მდებარე შენობები მორთულია დროშებითა და წითელი ტილოებით, რომლებზედაც აღბეჭდილია მხურვალე მისალმების სიტყვები:

„გაუმარჯოს კომკავშირს—ბოლშევიკების პარტიის ერთგულ თანაშემწეს!“

„გაუმარჯოს საბჭოთა ახალგაზრდობას—ჩვენი სამშობლოს მომავალს!“

დილის 9 საათისათვის მოედნის ტროტუარებზე შეიკრიბნენ თბილისის საწარმოთა სტახანოველები და დამკვრელები, წითელი არმიის მებრძოლნი და მეთაურები, საბჭოთა ინტელიგენციის წარმომადგენლები.

დილის 9 საათსა და 30 წუთზე ტრიბუნაზე ადიან: ამხ. **კ. ჩარკვიანი, ვ. ბაქრაძე, მ. ჯაში, ს. იშხანოვი, გ. სტურუა,** არმიის გენერალი **ი. ტიულენევი,** ამიერკავკასიის სამხედრო ოლქის ჯარების სარდალი—გენერალ-ლეიტენანტი **მ. ეფრემოვი, ნ. კოჭლამაზაშვილი, ა. რაფავა, ა. მირცხულავა, თ. ბერკაძე, გ. ცქიტიშვილი,** თბილისის დეპოს სტახანოველი **გელაძე,** სსრ კავშირის სახალხო არტისტი **ა. ვასაძე,** პარტიულ, კომკავშირულ, პროფკავშირულ და საზოგადოებრივ ორგანიზაციათა მრავალი წარმომადგენელი.

მოედანზე გამოდიან ფიზკულტურელი ქალ-ვაჟნი. დიდი ხანი არ არის, რაც ისინი დიდი წარმატებით გამოდიოდნენ დედაქალაქის წითელ მოედანზე, სრულიად - საკავშირო ფიზკულტურული პარადის დროს.

მოედნის ცენტრში სწრაფად აღიმართა დიდ სიმაღლეზე კადონი; მის გარშემოც სატანვარჯიშო იარაღებს აწყობენ.

ქართული ჭიდაობის საუკეთესო ოსტატები თავიანთ ღონეს და სიმარჯვეს გვიჩვენებენ. ამასობაში მთელ საბჭოთა კავშირში განთქმული ტანმოვარჯიშენი რომანიშვილი, თაყაიშვილი, რცხილაძე, იულია ფარესაშვილი და სხვები რთულ ვარჯიშობას ასრულებენ. მათ ირგვლივ ფიზკულტურელი ქალ-ვაჟნი ასრულებენ ძველ თავისუფალ ვარჯიშობას.

10 წუთს გასტანა საქართველოს საუკეთესო ფიზკულტურელთა შესანიშნავმა გამოსვლამ. მათი გამოსვლა დასასრულს უახლოვდება. ფიზკულტურელი ქალ-ვაჟნი თვალისდასამებამბაში მწყობრ კოლონად დაეწყვნენ და აფრიალებული წითელი დროშებითა და მხიარული სიმღერებით ჩაუარეს ტრიბუნას. ისინი მღეროდნენ ახალგაზრდობის საუკეთესო მეგობარზე, მამასა და მასწავლებელზე—დიდ **სტალინზე.**

მოედანზე გამოდიან დემონსტრანტთა პირველი კოლონები.

ტრიბუნასთან ჩაიარეს ლენინის, სტალინის, მოლოტოვის, ბერიას, კიროვის, 26 კომისრისა და ორჯონიკიძის რაიონების მშრომელებმა.

— მგზნებარე სალამი ახალგაზრდობის საუკეთესო მეგობარს—დიდ **სტალინს!** — გაისმის ტრიბუნიდან აღტაცებული მისალმება. ამ მისალმების საპასუხოდ მოედანზე კიდითკიდემდე გრიალებს „ვაშა“. ახალგაზრდობას, რომელიც დღეს ერთხელ კიდევ ცხადაყოფს თავის უსაზღვრო ერთგულებას და სიყვარულს ლენინ-სტალინის პარტიისადმი, მშობლიური სტალინისადმი, თვალი მიპყრობილი აქვს ტრიბუნისაკენ, საიდანაც მას მიესალმებიან საქართველოს სს რესპუბლიკის დედაქალაქის საუკეთესო ადამიანები.

ტრიბუნას ჩაუარეს შეიარაღებული ახალგაზრდობის რაზმებმა. ისინი შეიარაღებული არიან შაშხანებითა და აირწინაღებით და მწყობრად მიაბიჯებენ. აქ არიან ახალგაზრდა პატრიოტები, რომლებმაც საუცხოოდ შეისწავლეს შაშხანა; აქ არიან მიზანში მარჯვე სროლისათვის ვოროშილოვური მსროლელის ნიშნით დაჯილდოებულნი, სასროლო საქმის ოსტატნი—სრულიად-საკავშირო სასროლო შეჯიბრების მონაწილენი.

ჩვენი სამშობლოს ყველა ეს ახალგაზრდა პატრიოტი დღეს-ხვალ გმირული წითელი არმიის რიგებს შეემატება და მკერდით დაიცავს ჩვენი სოციალისტური სამშობლოს წმინდათა-წმინდა საზღვრებს.

მოედანზე გამოვიდნენ თბილისის ბედნიერი ბავშვები—პიონერები და მოწაფეები, ქალიშვილები და ჭაბუკები. განუწყვეტლივ გრიალებს „ურა“ და „ვაშა“ ტრიბუნიდან მიღებული მისალმების საპასუხოდ.

— გაუმარჯოს ახალგაზრდობის XXVI საერთაშორისო დღეს!

— გაუმარჯოს სსრ კავშირის ხალხთა მეგობრობას!

— ვისწავლოთ „ფრიადზე“ და „კარგზე“ — გულმოდგინედ დაუწერიათ ტრანსპარანტებზე თავიანთი ვალდებულებანი თბილისის მე-40 სკოლის მოწაფეებს.

დემონსტრანტებს მაღლა უჭირავთ უამრავი დროშა. ახალგაზრდობას სიყვარულით მოაქვს პარტიისა და მთავრობის ხელმძღვანელთა, დიდი **სტალინის** უახლოეს თანამებრძოლთა პორტრეტები.

აგერ გამოდიან თბილისის ბავშვთა რკინიგზის ნორჩი მემანქანენი, დისპეტჩერები, კონდუქტორები და მეისრენი.

საზეიმო დემონსტრაციამ ერთ საათზე მეტ ხანს გასტანა. მშრომელებთან ერთად მწყობრში იყვნენ წითელი არმიის მებრძოლნი და მეთაურები. თბილისის მშრომელ ახალგაზრდობასთან ერთად ისინი ცხადაყოფენ, რომ მზად არიან სოციალიზმის ქვეყნის დასაცავად.

ტრიბუნას ნელნელა ჩაუარა აბრეშუმებში ჩაფლულმა მანქანამ. მას მიჰყვებიან ადამიანები, რომლებიც ამ ხატიფ, საუცხოო ქსოვილს ამზადებენ. წინადღით თბილისის აბრეშუმსაქსოვი ფაბრიკის სტახანოველებმა ფაბრიკაში სტახანოვური მოძრაობის მეხუთე წლისთავის დღესასწაული გადაიხადეს. დღეს დემონსტრაციაზე ისინი გამოვიდნენ ვალდებულებით, რომ 8 პროცენტით გადიდებენ შრომის ნაყოფიერებას, ვადამდე და გადაჭარბებით შესრულებენ 1940 წლის საწარმოო პროგრამას.

აი, მოდიან კიროვის **რაიონის** მე-101 სკოლის მოწაფეები და პიონერები. მათ საუცხოოდ გაატარეს ზაფხულის არდადეგები. მოწაფეები ზღვის პირად, სანატორიუმებსა და საბავშვო მოედნებში გაჯანსაღდნენ, და დღეს, ახალი სასწავლო წლის წინა დღეს, საჯაროდ იძლევიან სიტყვას, რომ არ დაივიწყებენ თავიანთი საუკეთესო მეგობრის, ქართველი ხალხის ერთგული შვილის—ლავრენტი პავლეს-ძე **ბერიას** დარიგებას და „ფრიადზე“ ისწავლიან.

ახალგაზრდობის XXVI საერთაშორისო დღისადმი მიძღვნილ დემონსტრაციაში ქალაქის 100 ათასამდე მშრომელმა მიიღო მონაწილეობა. (საქდესი).

ახალგაზრდობის მსვლელობა

ლენინგრადი, 1 სექტემბერი (საკდესი). ქალაქის ყველა კუთხიდან მიდიოდნენ ურიცკის მოედნისაკენ სადღესასწაულოდ მორთული ახალგაზრდობის კოლონები.

შუადღისას მოდაფდაფეებმა ყველას ამცნეს დღესასწაულის დაწყება. ცენტრალურ ტრიბუნაზე ავიდნენ საქალაქო კომიტეტის და საოლქო კომიტეტის მდივნები — ამხანაგები ...უზნეცოვი, შტიკოვი, კაპუსტინი, ვერბიცკი, მახანოვი, ლენინგრადის სამხედრო ოლქის ჯარის სარდალი, საბჭოთა კავშირის გმირი, გენერალ-ლეიტენანტი ამხ. კირპონოსი, საკ. ალკ.კ საოლქო და საქალაქო კომიტეტების მდივანი ამხ. დმიტრიევი და სხვები.

მოედანზე შემოვიდა დემონსტრანტთა მრავალათასიანი კოლონა. გაისმის შეძახილი:

— გაუმარჯოს დიდ **სტალინს!**

— მხურვალე სალამი საბჭოთა ახალგაზრდობის საუკეთესო მეგობარს და საყვარელ მამას — ბრძენ **სტალინს!**

მისასალმებელ შეძახილს ჰფარავს „ვაშას“ მძლავრი ძახილი. მედროშის შემდეგ ტრიბუნას პირველმა ჩაუარეს მზისაგან გარუჯულმა, ზაფხულის განმავლობაში გაჯანსაღებულმა მოსწავლეებმა. მათ მიჰყვებიან ფიზკულტურელები და წითელი არმიისა და სამხედრო-საზღვაო ფლოტის მომავალი მებრძოლნი — ჯარში გასაწვევი ახალგაზრდები.

დიდხანს და მძლავრად ჰქუხს „ვაშა“, როდესაც მოედანზე შემოვიდნენ ლენინგრადის სახელგანთქმული საწარმოების — სამგზის ორდენოსანი კიროვის ქარხნის, „სკოროხოდის“, „ბოლშევიკის“, ბალტიის ორჯონიკიძის სახელობის ქარხნის „ელექტროსილას“, კიროვის სახელობის ქარხნის, ნევის ლენინის სახელობის მანქანათმშენებელი ქარხნის კოლექტივები. თავისი დღესასწაულის წინადღით ამ საწარმოების ახალგაზრდობამ შესანიშნავი დღის საჩუქრად გეგმის გადამეტებით გამოუშვა პროდუქცია.

მტკიცე ნაბიჯით ჩაიარა მოედანზე წითელფლოტელთა რაზმმა. ჰაერს აზანზარებს ხმამაღალი „ვაშა“ წითელდროშოვანი ბალტიკის პატივსაცემად.

მოდიან ლენინგრადის სამხედრო ოლქის მებრძოლნი. კვლავ და კვლავ გაისმის აღფრთოვანებული მისალმება.

სადღესასწაულო კოლონებში მიდიოდნენ თეთრ ხალათებში გამოწყობილი სამედიცინო დები, მიდიოდნენ ბრწყინვალე მუზარადებიანი ახალგაზრდები, რომლებსაც მაგრა ეჭირათ ხელში შაშხანები. გასამხედროებული ახალგაზრდობის ეს რაზმები იმას მოწმობდნენ, რომ საჭირო მომენტში მთელი საბჭოთა ახალგაზრდობა გამოვა დიდი სოციალისტური სამშობლოს დასაცავად.

დემონსტრაციაში მონაწილეობა მიიღო 400 ათასმა კაცმა.

ბელოსტოკის ახალგაზრდობის პირველი თავისუფალი დღესასწაული

ბელოსტოკი, 1 სექტემბერი (საკდესი). ეს პირველი შემთხვევაა, რომ საბჭოთა ბელორუსიის დასავლეთი ოლქების ახალგაზრდობამ თავისუფლად იდღესასწაულა ახალგაზრდობის საერთაშორისო დღე. დღეს ბელოსტოკში შესდგა 30-ათასიანი დემონსტრაცია. ტრიბუნების გვერდით მიდიოდნენ ბელორუსული, პოლონური, ებრაული და რუსული სკოლების მოსწავლეები, პედაგოგიური ინსტიტუტის სტუდენტები. დემონსტრანტთა რიგებში მოსჩანდა სხვადასხვა ენაზე დაწერილი ლოზუნგები, პლაკატები.

ამხანაგ **სტალინის** პატივსაცემად მისალმების ლოზუნგებს ერთსულოვანი „ვაშათი“ უპასუხებდნენ თავდაცვა - ავიაქიმის შეიარაღებული რაზმები, სანიტარული რაზმები, საჰაერო თავდაცვის გუნდები. ფეიქართა კოლონას წინ მიუძღოდა კომბინატი № 7 — პოლონეთის პანების უღლისაგან დასავლეთ ბელორუსიის განთავისუფლების წლისთავის აღსანიშნავი შეჯიბრების ინიციატორი. საათნახევარს მიდიოდნენ რკინიგზელთა, ფეხსაცმლისა და თამბაქოს ფაბრიკების, ტყავეულის ქარხნების მუშათა კოლონები.

დემონსტრანტებს მიჰქონდათ პარტიისა და მთავრობის ხელმძღვანელთა პორტრეტები, ლოზუნგ

მეცადინეობის დაწყება სკოლებში

საუბარი რუსეთის სფს რესპუბლიკის განსახკომის დაწ-ყებითი და საშუალო სკოლების სამმართველოს უფროსთან ამხ. პარფიონოვასთან

2 სექტემბერს ახალი სასწავლო წელი იწყება. რუსეთის სფს რესპუბლიკის 112 ათასი დაწყებითი და საშუალო სკოლა ფართოდ გაეღებს კარს ბედნიერ საბჭოთა ბავშვებს. პარტებს მიუჯდება თითქმის 22 მილიონი მოსწავლე, მათ შორის 2.300 ათასი ახალი მოსწავლე.

მიმდინარე წელს რუსეთის სფს რესპუბლიკაში ათასზე მეტი ახალი სკოლა ამუშავდება. კლასებში მოვა 72 ათასი ახალგაზრდა მასწავლებელი, რომლებმაც წელს დაამთავრეს პედაგოგიური სასწავლებლები და კურსები. გამოშვებული იქნება მილიარდზე მეტი რვეული, 120 მილიონი მანეთის თვალსაჩინო ხელსაწყოები, 78,5 მილიონი სახელმძღვანელო. უფროსი კლასების მოსწავლეები წელს პირველად მიიღებენ ისტორიისა და ლიტერატურის სახელმძღვანელოებს, დარვინიზმის საფუძვლების ახალ სასწავლო წიგნს.

დიდი მნიშვნელობა აქვს რუსულ ენასა და მათემატიკაში მოსწავლეთა აკადემიური წარმატების შეფასების ნორმებს, რაც წელს იქნება შემოღებული 1-7 კლასებისათვის. ამით ბოლო ეღება ცოდნის შეფასებაში არსებულ სხვადასხვაობას. (საკდესი 1 სექტემბერი).

ქრონიკა

სსრკ სახკომსაბჭომ ამხ. **მ. ვ. სტრეკალოვსკი** გაათავისუფლა სსრკ სახკომსაბჭოსთან არსებული ჩრდილოეთის საზღვაო გზის მთავარ სამმართველოს უფროსის მოადგილისა (კადრების დარგში) და ამავე სამმართველოს კოლეგიის წევრის მოვალეობისაგან, სასწავლად მის გგზავნასთან დაკავშირებით. (საკდესი).

სსრკ სახკომსაბჭომ ამხ. **ბ. ფ. ფრეზეროვი** დანიშნა სსრკ სახკომსაბჭოსთან არსებული მანქანათმშენებლობის საბჭოს წევრად.

⊙

სსრკ სახკომსაბჭომ ამხ. **ნ. ს. ჟურავლიოვი** გაათავისუფლა მშენებლობის სახალხო კომისარიატის კოლეგიის წევრის მოვალეობისაგან.

უკანასკნელი ცნობები

გერმანიის საჰაერო ცნობა

ბერლინი, 2 სექტემბერი (საკდესი). გერმანიის საინფორმაციო ბიურომ გამოაქვეყნა გერმანიის არმიის უმაღლესი სარდლობის შემდეგი ცნობა:

„გერმანიის წყალქვეშა ნავებმა ჩრდილოეთის ზღვაში ჩასძირეს ინგლისის 2 საესკადრო ნაღმსანი. 1 სექტემბერს გერმანიის ყუბარამშენებისა და ავიაგამანადგურებლების შენაერთები განაგრძობდნენ თავდასხმებს სამხრეთ-აღმოსავლეთ ინგლისის აეროდრომებზე. მათ წარმატებით დაუშინეს ყუმბარა აბინგდონის, კენლის, ბიგინ-ჰილის, დიტლინგის, ჰოკინისა და ლიმპის აეროდრომებზე არსებულ ანგარებსა და თავშესაფრებს. ნაგებობათა ნაწილი ცეცხლშია გახვეული. იერიშების დროს ჰაერში გააფთრებული ბრძოლა ხდებოდა. ღამით გერმანიის თვითმფრინავების რაზმებმა წარმატებით დაუშინეს ყუმბარა ლივერპულის, სუთსის, ბრისტოლისა და ჩატამის „ნავსაყუდელებს. ინგლისს ნავსადგურების დანალმვა გრძელდება.

წუხელ მტრის თვითმფრინავები კვლავ ცდილობდნენ იერიში მოეტანათ ბერლინზე და გერმანიის სხვა ქალაქებზე. გერმანიის საზენიტო არტილერიის ძლიერმა ცეცხლმა ინგლისის თვითმფრინავებს ხელი შეუშალა ჩამოეყარათ ყუმბარები ბერლინში. გერმანიის სხვა პუნქტებში დაზიანებულია საცხოვრებელი სახლები. სამხედრო ობიექტები არსად არ დაზიანებულა.

მტრის საერთო დანაკლისი გუშინდელი დღის განმავლობაში 62 თვითმფრინავს შეადგენს. გერმანიის 9 თვითმფრინავი თავის ბაზებში არ დაბრუნებულა“.

იტალიის საჰაერო ცნობა

რომი, 2 სექტემბერი (საკდესი). სტეფანის საგენტო გადმოგვცემს იტალიის სარდლობის ცნობას, რომელშიც ნათქვამია: „წუხელ მოწინააღმდეგის თვითმფრინავები თავს დაესხნენ სარდინიას და ჩამოჰყარეს დიდძალი ყუმბარა, რომლებიც გაშლილ მინდორში დაეცა. საზენიტო არტილერიამ ჩამოაგდო მოწინააღმდეგის 3 თვითმფრინავი. მატერიალური ზარალი და ადამიანთა მსხვერპლი არ არის.

სხვა თვითმფრინავებმა, რომელნიც წინადებურად შვეიცარიის მხრიდან გამოჩნდნენ, გადაუარეს პიემონტისა და ლომბარდიის ზოგიერთ რაიონს. ჩვენმა ავიაციამ იერიში მიიტანა ამ თვითმფრინავებზე, მათ ყუმბარა დაუშინა აგრეთვე საზენიტო არტილერიამ, რადგან მოწინააღმდეგის თვითმფრინავებმა დასახულ ობიექტებს ვერ მიაღწიეს, მათ 4 ყუმბარა დააყარეს ვარეზეს რაიონში მდებარე სოფელს. ისინი უშვებდნენ აგრეთვე გამაშუქებელ შუშხუნებს სხვადასხვა ადგილას. მსხვერპლი არ არის. მატერიალური ზარალი უმნიშვნელოა. იტალიის ორი საზღვრავი თვითმფრინავი თავის ბაზაში არ დაბრუნებულა.

ჩაის მწვანე ფოთლის დამზადება

„საქჩაის“ 1 სექტემბრის ცნობებით

რაიონები	წლიური გეგმა ტონობით	მოკრეფილია სეზონის დაწყებიდან ტონობით	ავგისტში მოკრეფილია ტონობით	წლიური გეგმის შესრულება პროცენტობით	ავგისტის გეგმის შესრულება პროცენტობით
ბათუმი	1.865	1.587,6	433,4	85,1	97,9
ქობულეთი	8.556	6.868,6	1.836,3	80,4	91,1
გალი	4.017	2.878,7	507,9	71,7	53,3
ოჩამჩირე	2.344	1.619,5	231	69,1	41,4
სოხუმი	50	32,3	7,6	64,6	58,5
გუდაუთი	70	75	17	107,1	94,4
მახარაძე	11.174	9.149,9	2.411,1	81,9	90,3
ჩოხატაური	1.475	1.189,4	268	80,6	75,5
ლანჩხუთი	3.660	2.885,9	665,9	78,9	74,7
სამტრედია	330	238,3	55,2	72,2	70,8
წულუკიძე	1.755	1.537,2	414,5	87,6	99,2
ქუთაისი	190	180,9	33,1	95,2	73,6
წყალტუბო	430	322,1	53,5	74,9	52,5
ტყიბული	620	577,1	123,1	93,1	83,2
ცხაკაია	1.230	915,4	177,9	74,4	60,3
გეგეჭკორი	3.037	2.253	450,9	74,2	61,9
ზუგდიდი	5.908	4.712,5	934,8	79,8	66,8
წალენჯიხა	2.072	1.433,7	278,2	69,2	56,7
ჩხოროწყუ	1.820	1.304,7	261	71,7	60,4
ხობი	511	373,3	68,5	73,1	55,7
სულ რესპუბლიკაში	**51.114**	**40.145,1**	**9.228,9**	**78,5**	**75,9**

○

აგვისტოს პირველ ხუთდღიურში დამზადებულ იქნა 626,7 ტონა ჩაის მწვანე ფოთოლი, მეორეში—1.762,4, მესამეში — 1.600,7 მეოთხეში—1.527,2, მეხუთეში—1.571,5, მეექვსეში—2.140,4 ტონა.

სულ სეზონის დაწყებიდან დღემდე დამზადებული ჩაის ფოთლიდან პირველი ხარისხის არის 66,9 პროცენტი, მეორესი — 10,4, მესამესი—22,7 პროცენტი.

ახალი ცნობების წარმოუდგენლობის გამო მაღალი-ეწრის (მახარაძის რაიონი) და აჩიგვარის (ემსახურება გალისა და ოჩამჩირის რაიონებს) ჩაის ფაბრიკების მაჩვენებლები ცხრილში შეტანილია 25 აგვისტოს მდგომარეობით.

ვამოწმებთ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 26 ივნისის და 10 ივლისის ბრძანებულებების შესრულებას

ბრძანებულებების ძალა

ჩამორჩენილ საამქროებზე რომ ჩამოვარდებოდა ლაპარაკი, პირველად საბორბლე-სახარატო საამქროს დაასახელებდნენ. წუნისმკეთებელთა საქარხნო დაფა ამ საამქროს წუნისმკეთებელი მუშებით იხსენებოდა, უდისციპლინონი და შრომის დეზორგანიზატორებიც საკმაოდ ბლომად იყვნენ აქ. საქარხნო კრება ისე არ ჩატარდებოდა, რომ ამ საამქროს აუგი არ ეთქვათ. მოკლედ: საბორბლე-სახარატო საამქრო ჩამორჩენილობის სინონიმად ითვლებოდა, ასე იყო არც ისეთი დიდი ხნის წინათ სტალინის სახელობის ორთქლმავალ-ვაგონ-სარემონტო ქარხანაში.

მართლაც, საწარმოო დავალებათა შეუსრულებლობა, ორთქლმავლის ბორბლების ცუდად გაჩარხვა, სამუშაო დღის გაცდენა, დაგვიანება, სამუშაო საათებში უსაქმო სიარული და სუბარი თითქოს ჩვეულებრივი მოვლენა იყო ამ საამქროში.

ასე იყო, მაგრამ ასე **აღარ** არის ახლა! საამქრომ აგვისტოში გეგმის ზევით 33 ბორბალი დაამზადა. ამავე თვეში გეგმის გადამეტებით ორთქლმავლის 10 ბორბალი გაჩარხა. ეს ერთი შეხედვით თითქოს უბრალო საქმეა, მაგრამ როდესაც საქმის შინაარს ეცნობიო, გაკვირვებას იწვევს ის მოდომება და თავდადება, რომელსაც ეს ციფრები ასახავენ.

აქვე აუცილებლად ყურადსაღებია ერთი ფრიად მნიშვნელოვანი მომენტი. გასულ წელს საამქროში 200 კაცამდე მუშაობდა. გეგმა იმდენივე კაცამდე მუშაობდა. გეგმა იმდენივე იყო, რაც ამჟამად, მაგრამ საამქროში 110 კაცი მუშაობს და საწარმოო დავალება მნიშვნელოვანი გადაჭარბებით სრულდება. ეს 8 სათაიან სამუშაო დღეზე გადასვლისა და შრომის სწორი ორგანიზაციის ერთი შესანიშნავი შედეგია.

დიდად გაიზარდა საამქროს მუშების პასუხისმგებლობის გრძნობა, მათში მუშავდება შრომისადმი სოციალისტური დამოკიდებულების ჩვენები. მაქსიმალური ნაყოფიერებით იყენებენ სამუშაო დროის 480 წუთს, სამუშაო საათებში ახლა უნაყოფო საუბრის მაგიერ მუყაითად და თავდადებულად მუშაობენ. საამქროს მუშათა კოლექტივის სახელოდ უნდა ითქვას რომ ივლისაგვისტოში არც ერთ მუშას არ გაუცდენია სამუშაო, არც ერთს არ დაუგვიანია.

სამართლიანობა მოითხოვს ითქვას, რომ აქ სასაუზმე შესვენების დროს 5-5 წუთი დაგვიანება აქვთ ამხ. ვ. გოგიაშვილს, ალ. კარპენკოს და გ. კარნაძეს. ჩვენ მათ არ ვიცავთ, ისინი სათანადოთ დაისაჯნენ, მაგრამ ისიც გადაჭრით შეიძლება ითქვას, რომ ეს ამხანაგები უდისციპლინოებად არ ითვლებიან საამქროში. და თუ მათ 5-5 წუთი დაიგვიანეს ეს უმთავრესად და ძირითადად სასადილოს მოუსწრეთ და მეტად გადატვირთული მუშაობით აიხსნება. ქარხნის ხელმძღვანელობამ უნდა დააჩქაროს სასადილოს საკითხის მოგვარება.

მუშებს შორის რომ გაიზარდა პასუხისმგებლობის გრძნობა და მისწრაფება იმუშაონ მეტი ნაყოფიერებით, ამას თუნდაც ასეთი მაგალითებიც ადასტურებს: ხარატები ამხ. ილ. ფილიევი და გ. მუნჯიშვილი ადრე სამუშაო დროსაც ფლანგავდნენ და საწარმოო დავალებასაც ვერ ასრულებდნენ. ახლა კი თვითეული ყოველდღიურად ორი ბორბლის მაგიერ სამს ჩარხავს და დავალებას 200 პროცენტით ასრულებს.

ასევე ითქმის წუნისმკეთებლებზე. რამდენიმე თვის წინათ ალ. კოვალენკოს, ბ. ჯაგაშვილის და დ. გაბარიევის გაჩარხული ბორბლები ძალიან ხშირად უვარგისი იყო. ანით მთელი საამქრო შერცხვებოდა ხოლმე, მაგრამ უკანასკნელ ხანებში აქ წუნდებული პროდუქციის გამოშვების ვერც ერთ შემთხვევას ვეღარ შეხვდებით.

ბევრი რამ გონივრულად გაკეთდა საამქროში. დავასახელებთ ერთ ფაქტს. საამქროში ცალ-ცალკე არსებობდნენ ზეინკალთა, მწნეხავთა და მზომელთა ბრიგადები. ისინი სანახევროდ არ იყვნენ დატვირთულნი, დრო იფლანგებოდა და შრომის ნაყოფიერება ეცემოდა. ამიტომ სავსებით სწორად მოიქცნენ, როდესაც ამ ბრიგადებიდან ერთი მძლავრი ბრიგადა შეჰქმნეს. ახლა ეს ბრიგადა ყველა აღნიშნულ სამუშაოს ასრულებს და იგი დატვირთულიც არის.

საამქროს მუშაობას აფერხებს დამხმარე მუშების ბრიგადის ცუდი მუშაობა. ისინი ხარატებისა და ზეინკლების ბრიგადებისათვის გოგორწყვილების მიწოდებას ვერ ასწრებენ. ეს კი გავლენას ახდენს საამქროს ნორმალურ მუშაობაზე.

— მაგრამ მთავარი მიზეზი, რომელიც აფერხებს ჩვენს მუშაობას, — ამბობს საამქროს უფროსი, ახალგაზრდა ინჟინერი ამხ. გ. სიმონიანი, — ეს ის არის, რომ საიარაღო საამქრო მეტად ცუდი ხარისხის საჭრისებს იძლევა. ამის შედეგად სახარატო დაზგები დატვირთვით ვერ მუშაობენ. ეს კი დაბლა ეწევა როგორც შრომის ნაყოფიერების, ისე ხარისხობრივ მაჩვენებლებს.

ასე გარდაჰქმნა მუშაობა ახალ პირობებში საბორბლე-სახარატო საამქროს კოლექტივმა. იგი ახლა მთელს ჩვენს ქარხანაში ერთერთი მოწინავე და თითით საჩვენებელია.

მართლაც განუზომელია ბრძანებულებების ძალა!

ბ. ჭიოკაძე.

პროდუქციის ხარისხის, ჯარიმებისა და მრავალდაზგოსნების შესახებ

(მახარაძე, „კომუნისტის“ კორესპონდენტისაგან)

მახარაძის აბრეშუმის ძაფსაღებსაგრეხ ფაბრიკას უჩივიან, რომ იგი ცუდი ხარისხის პროდუქციას უშვებს. ფაბრიკას ამ უკანასკნელ დრომდე სამარცხვინო გარღვევა აქვს გეგმის, როგორც ხარისხობრივი, ისე რაოდენობრივი მაჩვენებლების **შესრულებაში**. მიმდინარე წლის იანვრიდან ივლისამდე ფაბრიკას მომხმარებლისათვის ცუდი ხარისხის პროდუქციის მიწოდების გამო გადახდილი აქვს 261.838 მანეთის ჯარიმა. აქედან თბილისის აბრეშუმ-საქსოვი ფაბრიკისათვის— 95.869 მანეთი, თბილისის სატრიკოტაჟო ფაბრიკისათვის — 144.750 მანეთი და მოსკოვის ფაბრიკა „პროლეტარსკი ტრუდისათვის“ 23.219 მანეთი. ფაბრიკამ 51.110 კილოგრამის ნაცვლად, პირველ კვარტალში გამოუშვა 50344 კილოგრამი გრეჯა, რაც დავალების 98,5 პროცენტს შეადგენს, ხოლო მეორე კვარტალში იგივე გეგმა 73,4 პროცენტით შეასრულა. მეორე კვარტალში ფაბრიკა ჩამორჩა აგრეთვე ნაგრეხის (კრეპი) გამოშვების დარგში, 6.500 კილოგრამის ნაცვლად 6.226 კილოგრამი გამოუშვა.

გამომუშავებული პროდუქციიდან მაღალი ტისაჟური გრეჯის (1, 2 და 3 კლასის ძაფი) ხარისხი შეადგენდა 65,7 პროცენტს, ხოლო ივნისში 62,3 პროცენტს; ივლისში, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 10 ივლისის ბრძანებულების შემდეგ კი, მდგომარეობა შედარებით გამოსწორდა, ხარისხმა მიაღწია 80,9 პროცენტს.

უარეს მდგომარეობას ჰქონდა ადგილი ნაგრეხის (კრეპი) გამოშვებაში. ივნისში პირველი კლასის ნაგრეხი სრულებით არ გამოუშვიათ, მეორე კლასისა კი 16,7 პროცენტი იყო, მესამე კლასის—66,6, ხოლო დანარჩენი კი ცუდი ხარისხისა აღმოჩნდა. ბრძანებულების შემდეგ მდგომარეობა აქაც სწორდება. ივლისში ტისაჟურის (1, 2 და 3 კლასის ნაგრეხი) ხარისხის ნაგრეხმა 94,2 პროცენტს მიაღწია. შედარებით უკეთესი მდგომარეობაა აგვისტოში.

მიუხედავად ამ წარმატებებისა, ფაბრიკაში ჯერ კიდევ არიან ისეთი მუშები, რომლებიც ცუდი ხარისხის ძაფს იღებენ. აფანასია პოდმირაევას 20-22 დენიოს ნაცვლად სისტემატურად 27-28 დენიო გამოსდის, რის გამო ის პასუხისგებაში მისცეს. ფაბრიკის დირექციამ ცუდი ხარისხის პროდუქციის გამოშვებისათვის 61 მუშას ბრძანებით საყვედური გამოუცხადა, მათ შორის კომუნისტს ნინო გერსამიას და კომკავშირელებს კარლო ღლონტს, ესტატე სარაიას და ზინა ცეცხლაძეს, მაგრამ მათ მიმართ პარტიულ და კომკავშირულ ორგანიზაციებს დღემდე არავითარი ზომები არ მიუღიათ. საერთოდ ფაბრიკის პარტიული ორგანიზაცია ნაკლებ მონაწილეობას იღებს პროდუქციის ამაღლებისათვის ბრძოლაში, პარტორგანიზაციას დღემდე არ დაუსახავს ღონისძიება სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 10 ივლისის ბრძანებულების განსახორციელებლად.

პროდუქციის ხარისხის გაუმჯობესების მიზნით ქარხნის ადმინისტრაციამ მრავალდაზგაზე მომუშავეები თითო დაზგაზე გადაიყვანა. საინტერესოა იცის თუ არა ეს პარტორგანიზაციამ და თუ იცის — რას ფიქრობს?

ვ. ჯაყელი

პროკურატურის მუშაკთა თათბირი ქუთაისში

(ქუთაისი, „კომუნისტის“ კორ.)

30 აგვისტოს ქუთაისში ჩატარდა დასავლეთ საქართველოს რაიონების პროკურორთა თათბირი. თათბირის დღისწესრიგში იდგა სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 26 ივნისის, 10 ივლისისა და 10 აგვისტოს ბრძანებულებათა შესრულების მიმდინარეობის საკითხი, რომელზედაც მოხსენებით გამოვიდა საქართველოს სსრ პროკურორის მოადგილე ამხ. ს. ჯანჯღავა.

— დასავლეთ საქართველოს ზოგიერთი რაიონის პროკურატურისა და სახალხო სასამართლოთა მუშაობის შემოწმებამ დაადასტურა, რომ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 26 ივნისის 10 ივლისისა და 10 აგვისტოს ბრძანებულებანი თანმიმდევრობით, მთელი სიმტკიცით არ ტარდება, — სთქვა ამხ. ჯანჯღავამ, — ამ საქმეში ადგილი აქვს დანაშაულებრივ დაუდევრობას და ლიბერალიზმს.

ქუთაისის ქალაქის პროკურატურამ მოსპო მოქ. ი. კროტოვის საქმე, რომელმაც სამუშაო საათებში დათრობის გამო ნახევარი დღე გააცდინა. პროკურორმა დოლიძემ ასეთი განაჩენი იმით „დააასაბუთა“, რომ საქმეში არ მოიპოვებოდა ექიმის ცნობა კროტოვის სიმთვრალის შესახებ, პროკურორის თანაშემწემ ამხ. გ. მუსერიძემ 9 აგვისტოს, 6 დღის დაგვიანებით გამოიტანა დადგენილება გამცდენი ტკაჩოვის საქმის სასამართლოსათვის გაგზავნის შესახებ, მაგრამ 14 აგვისტომდე იგი ისევ პროკურატურაში ინახებოდა. გამომძიებელი მ. ხერხაძე მასალების გადაუბეჭდაობის მომიზეზებით 4-5 დღით აგვიანებს სამუშაოს გამცდენთა საქმეების სასამართლოსათვის გადაცემას. ქუთაისის მეორე უბნის სახალხო მოსამართლე ამხ. ე. ჯიქია 10-12 დღით და მეტი ხნით აგვიანებს განაჩენების სისრულეში მოყვანას (ე. კეფალიდის, გიორგაძის, ქ. ფიტალის, ლ. ტურაბელიძისა და სხვათა მიმართ გამოტანილი განაჩენები).

ტყიბულის რაიპროკურორმა ამხ. ა. წერეთელმა სრულიად უსაფუძვლოდ მოსპო საქმე ლენინის სახ. მაღაროს მუშების — 3 ძმის ბრეგაძეებისა, რომლებიც თითქოს 3-დან 19 ივლისამდე ერთ ავადმყოფს ადგნენ თავზე.

უარეს მდგომარეობას ჰქონდა ადგილი ლანჩხუთში. რაიპროკურორი ვ. კილაძე და გამომძიებელი ბარამიძე აშკარა უპასუხისმგებლოდ მოეკიდნენ 26 ივნისის ბრძანებულების გატარების საქმეს. ეს არც გასაკვირია, რადგან კილაძე ქეიფზე უფრო ზრუნავდა, ვიდრე შრომის ახალი კანონის მტკიცედ გატარებაზე.

ამხ. ს. ჯანჯღავამ მსგავსი ფაქტები მოიყვანა აგრეთვე ჭიათურის, სამტრედიისა და სხვა რაიონების პროკურატურა-სასამართლო ორგანოების მუშაობიდან.

ამხ. ჯანჯღავას მოხსენების გამო გაიმართა კამათი, რომელშიაც მონაწილეობა მიიღეს ამხანაგებმა: ა. ყაველაშვილმა (ჭიათურა), ა. წერეთელმა (ტყიბული), პ. ხუხიამ (წალენჯიხა), გრ. ტორჩინავამ (ცხაკაია), დ. ულენტმა (ჩოხატაური), მ. პაჭკორიამ (ზუგდიდი), გ. მუსერიძემ (ქუთაისი) და სხვ.

საქართველოს სსრ პროკურორის მოადგილის ამხ. ს. ჯანჯღავას საბოლოო სიტყვის შემდეგ თათბირი დაიხურა.

გ. ყურაშვილი

პარტიული ცხოვრება

საქ. კ. პ. (ბ) საქალაქო პარტიული აქტივის კრებები

სოხუმი

სოხუმი, (საქდესი). ორი დღის მუშაობის შემდეგ დაიხურა ქალაქ სოხუმის პარტიული აქტივის კრება. საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის ივლისის პლენუმის შედეგების შესახებ მოხსენებით გამოვიდა საქ. კ. პ. (ბ) აფხაზეთის საოლქო კომიტეტის მდივანი ამხ. **ბარამია.** მოხსენებაში მოცემული იყო მოსავლის აღების და თამბაქოს, ჩაისა და სხვა სასოფლო-სამეურნეო კულტურების დამზადების მიმდინარეობის ანალიზი.

1940 წელს თამბაქოს მოსავალი გაციალებით უკეთესია, ვიდრე გასულ წელს. მაგრამ მისი აღება შეუწყნარებლად ჩამორჩება. 25 აგვისტოსათვის აფხაზეთში აღებულია 16.450.637 ზონარმეტრი თამბაქო, ანუ გეგმის 22,8 პროცენტი.

მკვეთრად ჩამორჩება ჩაის დამუშავება. ყველა რაიონში, გარდა გუდაუთის რაიონისა, ცუდად არის მოწყობილი ჩაის კრეფის სამუშაოები. ჩაის ფოთლის კრეფის წლიური გეგმა 25 აგვისტოსათვის შესრულებულია 69,8 პროცენტით, 4 თვის (მაისი-აგვისტო) განმავლობაში — 81,8 პროცენტით, აგვისტოში — 40 პროცენტით.

მთელ რიგ კოლმეურნეობებში დამაკმაყოფილებლად არ არის დაყენებული ვენახისა და ციტრუსოვანი ნარგავების მოვლა.

სასოფლო-სამეურნეო კულტურების აღების საქმეში არსებული ჩამორჩენა ამით აიხსნება, რომ აფხაზეთის ყველა პარტიულმა, საბჭოთა და სამეწარმეო ორგანოებმა როდი შეიგნეს პოლიტიკური და სამეურნეო მნიშვნელობა საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის და სსრ კავშირის სახკომსაბჭოს 1940 წლის 25 აპრილის დადგენილებისა „საქართველოს სს რესპუბლიკაში ჩაის მეურნეობის, ციტრუსოვანი კულტურების, მევენახეობისა და ხარისხობრივი მეღვინეობის შემდგომი განვითარების ღონისძიებათა შესახებ“.

ამასთან ერთად მომხსენებელმა აქტივის ყურადღება მიაქცია იმ გარემოებას, რომ სოხუმისა და აფხაზეთის რაიონების ბევრი პარტიული ორგანიზაცია იჩენს სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 26 ივნისის ბრძანებულების სამეურნეო და პოლიტიკური მნიშვნელობის შეუფასებლობას, ისინი მხოლოდ მიტინგების ჩატარებით დაკმაყოფილდნენ და ყოველდღიურ კონტროლს არ უწევენ ამ ბრძანებულების გატარებას (ხოვრებაში.

სოხუმის თევზის ქარხანაში ბრძანებულების გამოცემის შემდეგ ადგილი აქვს შრომის დისციპლინის დარღვევის 30 შემთხვევას, მათ შორის გაცდენის 16 შემთხვევას, მაგრამ ქარხნის დირექტორი სვერდლოვი ზომებს არ იღებს.

ამხ. ბარამიას მოხსენების გამო გაიმართა გაცხოველებული კამათი. კამათში გამოვიდა 15 კაცი.

აქტივის კრებამ მიიღო რეზოლუცია, რომელიც სავსებით და მთლიანად იწონებს საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის პლენუმის გადაწყვეტილებებს და ავალებს აფხაზეთის პარტიულ ორგანიზაციას განუხრელად გაატაროს ცხოვრებაში ეს გადაწყვეტილებანი.

აქტივის მუშაობაში მონაწილეობა მიიღო საქ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა ამხ. **კ. შეროზიამ.**

ბათუმი

30-31 აგვისტოს აჭარის სახელმწიფო თეატრის შენობაში მიმდინარეობდა ბათუმის საქალაქო პარტიული აქტივის კრება. კრებამ, რომელიც გახსნა ბათუმის ქალაქკომის მდივნის მოვალეობის აღმსრულებელმა ამხ. ივ. ოქრუაშვილმა, საპატიო პრეზიდიუმში მქუხარე ტაშით აირჩია საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროო დიდი **სტალინის** მეთაურობით და აგრეთვე ამხანაგები **ჩარკვიანი** და **ბაქრაძე.**

პარტაქტივის კრებამ განიხილა საკითხი საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის ივლისის პლენუმის შედეგების შესახებ. ამ საკითხზე მოხსენებით გამოვიდა საქ. კ. პ. (ბ) აჭარის საოლქო კომიტეტის და ბათუმის საქალაქო კომიტეტის მდივანი ამხ. გ. თვალჭრელიძე.

მომხსენებელმა დაწვრილებით მოუთხრო პარტაქტივს საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის მორიგი პლენუმის მუშაობის შესახებ. შეჩერდა რა მოსავლის აღებისა და სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების დამზადების საკითხებზე, ამხ. თვალჭრელიძემ ილაპარაკა იმ დიდ წარმატებებზე, რომლებიც აჭარის ბოლშევიკებმა მოიპოვეს საქ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის და პირადად ამხ. **ლ. პ. ბერიას** უშუალო ხელმძღვანელობით ჩაის, ციტრუსებმა და სხვა სუბტროპიკული კულტურების განვითარების საქმეში.

მიმდინარე წელს აჭარამ, — ამბობს ამხ. თვალჭრელიძე, — ქვეყანას უნდა მისცეს 10.421 ტონა ჩაის მწვანე ფოთოლი. 25 აგვისტოსათვის მოკრეფილი იყო 7.925 ტონა ჩაი, ანუ წლიური გეგმის 76 პროცენტი. ჩაის კრეფაში ჩამორჩენა გამოწვეულია იმით, რომ ზოგიერთ კოლმეურნეობასა და საბჭოთა მეურნეობაში არადამაკმაყოფილებლად იბრძვიან ჩაის ფოთლის უდანაკარგოდ აღებისათვის.

ამხ. თვალჭრელიძემ მოიყვანა კონკრეტული ფაქტები იმ კოლმეურნეობების მუშაობიდან, რომლებშიაც მიღწეული არ არის გარდატეხა შრომის დისციპლინის განმტკიცების საქმეში.

ამხ. თვალჭრელიძემ თავისი მოხსენების მეორე ნაწილი მიუძღვნა სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 26 ივნისის ბრძანებულების შესრულების მიმდინარეობას და დამსწრეთა ყურადღება გაამახვილა ბრძანებულების განხორციელებისათვის პარტიული ორგანიზაციების კონტროლის გაძლიერებაზე. მომხსენებელმა მკაცრად გააკრიტიკა პროკურატურისა და სასამართლოს ორგანოების მუშაობა, რომლებიც ჯერ კიდევ სუსტად იბრძვიან სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 26 ივნისის ბრძანებულების ცხოვრებაში გატარებისათვის.

ამხ. თვალჭრელიძის მოხსენების გარშემო გამართულ კამათში მონაწილეობა მიიღეს ამხ. ჩოჩიევმა („გლავნეფტის“ ბათუმის ბაზის მმართველი), მ. გოგოლაშვილმა (აჭარის ასსრ მიწსახკომი), მ. სარჩიმელიამ (საქ. კ. პ. (ბ)· აჭაროლქომის სამრეწველო განყოფილების გამგე), ი. პავლოვსკიმ (ციტრუსკომბინატის დირექტორი), რ. კოსახიძემ (აჭარის ასსრ პროკურორის მოადგილე), ა. თაფლაშვილმა (აჭარის ასსრ აღგილმბრივი მრეწველობის სახ. კომისარი), დ. ფაღავამ (აჭარის ასსრ უმაღლესი სასამართლოს თავმჯდომარე), ზ. პირიაშვილმა (ბათუმის სტალინის სახელობის ნავთსახდელი ქარხნის დირექტორი), ჩიქოვანმა (აჭარის ასსრ ჯანსახკომის მოადგილე), რ. ჭინჭარაძემ (აჭარის ასსრ იუსტიციის სახკომი), ბურლაკოვმა, ი. ფუტკარაძემ (აჭარის ასსრ სახკომსაბჭოს თავმჯდომარე), ი. კაპანაძემ (აჭარის ასსრ პროკურორი), ივ. ოქრუაშვილმა (პარტიის ბათუმის ქალაქკომის მდივნის მოვალეობის აღმსრულებელი), სიკინჭილაშვილმა (ბათუმის ნავსადგურის უფროსი) და სხვ. — სულ 22 კაცმა.

კამათში გამოსულმა ამხანაგებმა მოიყვანეს მრავალი ცნობა იმის შესახებ, რომ ცალკეულმა პარტორგანიზაციებმა ვერ უზრუნველჰყვეს ბოლშევიკური ხელმძღვანელობა და კონტროლი სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულების განხორციელებაზე. პროკურატურის და სასამართლოს ორგანოები და ზოგიერთ შემთხვევაში მათი ცალკეული წარმომადგენლები დასჯის ნაცვლად ხელს აფარებენ შრომის დეზორგანიზატორებს. მაგალითად, მანქანათმშენებელი ქარხნის ეკონომისტ ხალიზოვას არ სურდა ქარხანაში მუშაობა, სისტემატურად არღვევდა შრომის დისციპლინას. ქარხნის დირექციამ ხალიზოვას საქმე გადასცა ქ. ბათუმის პროკურორს ამხ. ს. თავბერიძეს, რომელმაც ნაცვლად იმისა, რომ სასტიკად დაესაჯა შრომის დისციპლინის დამრღვევი, ტელეფონით დაურეკა დირექტორს სამსახურიდან გაენთავისუფლებინა ხალიზოვა.

პარტაქტივის კრებამ ერთხმად მიიღო რეზოლუცია, რომელიც იწონებს საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის პლენუმის გადაწყვეტილებებს და სახავს კონკრეტულ ღონისძიებებს მათი ცხოვრებაში გატარებისათვის.

კ. დოლბოლჯგინიძე

ხალგაზრდობის XXVI საერთაშორისო დღე. თბილისის მშრომელი ახალგაზრდობის დემონსტრაცია ლ. პ. ბერიას სახელობის მოედანზე.

ფოტო ვლ. გინზბურგისა

საბჭოთა სამხრეთ-ოსეთის აყვავებული ხელოვნება

საბჭოთა სამხრეთ-ოსეთის ლიტერატურა

ოსური მხატვრული ლიტერატურის ჩასახვის ხანად გასული საუკუნის 60-იანი წლებია მიჩნეული და მის ფუძემდებლად პოეტი თემირბულათ მამსუროვია აღიარებული. პირველი ოსი პოეტის ნაწერები გვიან მივიდა ხალხთან, და ამიტომ ოსური ლიტერატურის განვითარებაზე მას არსებითი გავლენა არ მოუხდენია. თ. მამსუროვი ცხოვრობდა იმ ხანაში, როცა რუსეთის იმპერიალიზმი მკაცრად გაუსწორდა მთიელებს და დიდძალი მოსახლეობა შორეულ ემიგრაციაში განდევნა. მოძმეთა უმაგალითო გმირვის მოწამე და მისი მწვავე ხვედრის მოზიარე პოეტი მწუხარებით ჰკვნესდა:

„არ მძინებია მთელ ღამეს გუშინ,
არც ზომეკარა თვალებზე რული.
ოხ! თქვენი დარდი მიმყვება გულში,
მთებო, რად მინდა ცხოვრება კრული?“

ოსეთის მხატვრული ლიტერატურის გეგანტად და მის ფუძემდებლად ითვლება ოსეთის ხალხის დიდი პოეტი და საზოგადო მოღვაწე კოსტა ხეთაგუროვი.

კოსტამ პირველმა შეიმუშავა ოსური ლექსწყობა, ღრმად შეისწავლა მშობლიური ხალხის მდიდარი ზეპირსიტყვაობა და გამოიყენა იგი თავისი უკვდავი სიმღერების შესაქმნელად. ამ სიმღერებში აისახა მთიელი ხალხის ყოფა-ცხოვრება და ბრძოლა იმ დუხჭირი პირობების წინააღმდეგ, რაც ცარიზმმა გამეფა ჩვენში და რასაც განამტკიცებდნენ მეფის სატრაპები და მემამულეები. კოსტა მოუწოდებდა მშრომელ ხალხს გაერთიანებისაკენ თვითმპყრობელობასთან საბრძოლველად. ოსეთის ხალხმა შეიყვარა თავისი პოეტი, შეითვისა მისი იდეები და ამან გაუადვილა მას ბრძოლა რუსეთის თვითმპყრობელობასთან.

მიუხედავად ხანმოკლე სიცოცხლისა, კოსტა ხეთაგუროვმა მდიდარი ლიტერატურული მემკვიდრეობა დაუტოვა თავის ხალხს. ამ მემკვიდრეობაზე აღმოცენდა და დავაჟკაცდა თანამედროვე ოსური ლიტერატურა.

კოსტას შემდეგ სამწერლო ასპარეზზე გამოდის მწერალთა ახალი პლეადა, რომელმაც დიდი კვალი დაატყო მშობლიური ლიტერატურის აღორძინების საქმეს. არსენ კოცოევის, სეკა გადიევის, ცომაკ გადიევის, დაუთ ყოროევის და სხვ. შემოქმედებაზე კოსტამ უდავოდ დიდი გავლენა იქონია. სეკას სიმღერები თავის დროზე უაღრესად პოპულარული იყო. არსენ კოცოევის პროზამ დიდი როლი ითამაშა ოსი ხალხის თვითშეგნების განვითარებაში. ცომაკ გადიევი გვევლინება უაღრესად რევოლუციურ პოეტად. თავისი რევოლუციური იდეებისთვის ის განიცდიდა დევნას თვითმპყრობელობისაგან.

ოსურმა ლიტერატურამ თავის სრულ გაფურჩქნას მიაღწია მხოლოდ ოქტომბრის დიადი სოციალისტური რევოლუციის შემდეგ, მას შემდეგ, რაც ხალხმა მოიპოვა თავისი ნაციონალური ენერგიისა და შემოქმედებითი ნიჭის გაშლის ფართო ასპარეზი. მხატვრულ ლიტერატურაში ჩაება თავისუფალი, ბედნიერი ოა ნიჭიერი ახალგაზრდობა, რომელიც უშუალოდ მუშათა და გლეხთა წიაღიდან გამოვიდა. მათ მოიტანეს ლიტერატურაში მკვეთრი სოციალისტური იდეოლოგია და მხატვრული სიტყვით მოუთხრობენ კაცობრიობას იმ ბედნიერ ხანაზე, რომელიც დამკვიდრეს სამხრეთ-ოსეთის მშრომელებმა კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელობით ლენინურ-სტალინური ნაციონალური პოლიტიკის საფუძველზე.

ლენინ-სტალინის პარტიის და ქართველი ხალხის საამაყო შვილის ამხანაგ **ლ. პ. ბერიას** პირადი მზრუნველობის შედეგად გაიფურჩქნა და აყვავდა სამხრეთ-ოსეთის ლიტერატურა.

იზრდებიან საბჭოთა სამხრეთ-ოსეთის მწერალთა კადრები. იზრდება ორიგინალური ოსური ლიტერატურაც, ფორმით ნაციონალური და შინაარსით სოციალისტური. თუ რამდენად გაიზარდა იგი, ამაზე ნათელ წარმოდგენას იძლევა სამხრეთ-ოსეთის საბჭოთა მწერლების კავშირის ორგანო ჟურნალი „ფიდიოგი“; ცალკეულ ავტორთა წიგნები და 24 ახალგაზრდა მწერლის კრებული — „აღმონაცენნი“.

ოქტომბრის სოციალისტურ რევოლუციამდე სამხრეთ-ოსეთში მხოლოდ ერთეული მწერლები იყვნენ. ამჟამად, სოციალიზმის ძლევამოსილი მშენებლობის ხანაში, ჩვენ გვხვდება ათეული ნიჭიერი პოეტები. ესენი არიან: რეზო ჩოჩიევი, ხ. არდასენოვი, კავკაზაგი, გ. ძუგაევი, დ. დარჩიევი, ე. ბეკოევი, ა. ბაგკაევი, გ. პლიევი, მ. შავლოხოვი, ნიგა, გაფეზი, ა. ბეკოევი, ხ. პლიევი და მთარგმნელები პ. სანაკოევი, ჯერმუხი, გ. ჯატიევი.

რეზო ჩოჩიევი პროზაიკოსია. მის კალამს ეკუთვნის რომანი „ოცნება“, რომლის პირველ ნაწილში ასახულია სამხრეთ-ოსეთის ხალხის ცხოვრება შავბნელ წარსულში, მთიელთა ტანჯვა უგზოობის გამო; რომანის მეორე ნაწილში ჩოჩიევი ასახავს დღევანდელი სამხრეთ-ოსეთის ბედნიერ ცხოვრებას. მის კალამს ეკუთვნის მთელი რიგი მოთხრობები, რომელთა შორის აღსანიშნავია „მოგზაურობა დალისტანში“, „თქვენი დრო სხვაა“, „მწყემსის სიყვარული“ და სხვ.

ხ. არდასენოვი ლირიკოსი პოეტია. მან 1927 წელს გაიკვლია გზა ლიტერატურაში. მისი ლექსები გამოირჩევა ჯანსაღი განწყობით და ფორმის სიახლით. მან მოგვცა სრულფასოვანი თარგმანები გამოჩენილი კლასიკოსების — ა. პუშკინის, მ. ლერმონტოვის, ტ. შევჩენკოსი და სხვ.

პოეტ გ. ძუგაევის კალამს ეკუთვნის შესანიშნავი ლექსები, მიძღვნილნი ხალხთა დიდი ბელადის ამხანაგ სტალინისადმი, წითელი არმიისადმი. მისი ლექსებისა და პოემების კრებული „მზის სხივები“ მოწმობენ ამ პოეტის უდავო ზრდას.

სამოქალაქო ომის თემებზე ღირსეულ ნაწარმოებებს სწერს პოეტი დ. დარჩიევი. მისმა ორმა პოემამ—„მგმინავმა ხრამ“ და „ცამეტის სიმღერამ“ მკითხველთა საკმაოდ მაღალი შეფასება მიიღო.

უდავო პოეტურ ზრდას ამჟღავნებს ახალგაზრდა პოეტი კავკაზაგი. მის დრამებში ასახვას პოულობენ ის სოციალური ძვრები, რომლებიც ჩვენს სოფლებში მოხდა.

თავისი შემოქმედებით უთუოდ გამოირჩევა მწერალი-ქალი ნიგა, რომელიც უმთავრესად საბჭოთა სამხრეთ-ოსეთის ბედნიერი ქალის მზიან და სასიხარულო ცხოვრებას ასახავს. დიდი მხატვრული წარმატებებით ხასიათდება ე. ბეკოევის, გაფეზის, გ. პლიევის, მაგკაევის, მ. შავლოხოვის, გ. გასიევის, ვ. ბეგიზოვის, ილკოზის, ხ. პლიევის და სხვ. შემოქმედებაც.

დიდი მიღწევები აქვს სამხრეთ-ოსეთის მხატვრულ პროზასაც. იგი გამდიდრდა როგორც ორიგინალური, ისე თარგმნილი ნაწარმოებებით. პროზის თარგმანებზე ნაყოფიერად მუშაობენ **გ.** სანაკოევი, ჯერმუხი და გ. ჯატიევი.

ოსურ საბჭოთა ლიტერატურას შეემატა აგრეთვე ახალგაზრდა მწერლების საუცხო კადრები. ესენია—ა. ბეკოევი, გ. ხამიცოვი, რ. ასაევი, ხ. ძუგაევი, ი. პლიევი, გ. გაგლოევი, ი. მარგიევი, ხ. ხოდოვი, პლიგერი, მ. ბესაევი, ვ. გოლოევი, ს. გაგლოევი, კ. ბაზაევი, ა. ბუკულოვი და სხვ.

ოსური ლიტერატურა მდიდარია ხალხური შემოქმედებით. მას აქვს დიდებული ეპოსი, გმირული სიმღერები, ლეგენდები და ზღაპრები. მიმდინარე წელს მეცნიერებათა აკადემია ორ ტომად გამოსცემს ოსურ სიმღერებს, რომლებიც დამუშავებულია სამხრეთ-ოსეთის პოეტების მიერ და რომელთა მელოდია ჩაწერილი აქვს კომპოზიტორ ბ. გალაევს. ჩვენი დროის ხალხურმა მთქმელებმა და მომღერლებმა შეჰქმნეს მშვენიერი სიმღერები კაცობრიობის გენიოსებზე — **ლენინსა** და **სტალინზე,** ქართველი ხალხის საყვარელ შვილზე ამხანაგ ლავრენტი **ბერიაზე.** ეს სიმღერები დიდხანს აღაგზნებენ ოსეთის ხალხს კომუნიზმის მშენებლობის ახალ გამარჯვებათა მოსაპოვებლად.

ამ მიღწევებთან ერთად სამხრეთ-ოსეთის ლიტერატურას ჯერ კიდევ ახასიათებს ნაკლოვანებანი. მრავალი მწერლის ნაწარმოები ჯერ კიდევ სქემატიურია. მათ ახასიათებს კლასობრივი ბრძოლის მთელი სიღრმისა და სირთულის არასაკმარისი გაგება. სუსტია აგრეთვე კრიტიკა. მცირე ყურადღება ექცევა საბავშვო ლიტერატურასაც.

მიუხედავად ამისა, სამხრეთ-ოსეთის საბჭოთა ლიტერატურა, რომელიც იზრდება რიცხობრივადაც და ხარისხობრივადაც, უთუოდ წარმატებით გადასჭრის იმ დიდ ამოცანებს, რომელთაც მას უსახავენ მშობლიური ხალხი, გმირული კომუნისტური პარტია და დიდი **სტალინი.**

ხარიტონ პლიევი

სამხრეთ-ოსეთის საბჭოთა მწერლების კავშირის პრეზიდიუმის პ.-მგ. მდივანი

ნიგა

მთიელი ქალის სალამი

მუდამ დევნილი და დაჩაგრული
იყო ბედკრული მთიელი ქალი;
არ ახარებდა იმას წარსული,
არც აწმყო ჰქონდა, არც მომავალი,
მას ბორკილების სტანჯავდა ალი;
წამების გზაზე ვინ ჰყავდა მხსნელი?
ცხოვრების გერი, მონა, მხევალი
იყიდებოდა — ვით საქონელი.
მწუხრი ფარავდა მარად მის სახეს,
ნაღვლით აღსავსე, თავს გრძნობდა ობლად;
ყოფა მონური და სივაგლახე
ბედმა არგუნა მას წუთისოფლად.
ახლა კი ჩვენში მთიელი ქალის
ჰქუხს შვების ჰანგი, ხევებს ედება;
ეს სიხარული შენ მოგვეც, სტალინ,
შენ დაგვიმკვიდრე ბედნიერება.
შენ მიეც ჩაგრულს ყოფა ახალი,
შენ ძლიერება და მზე ხარ ჩვენი,
შენ ჩაგვინერგე რწმენა მაღალი
და მომავლისკენ გზა გაგვიხსენი.
და გაიფურჩქნა, როგორც ყვავილი,
დღეს ბედნიერი მთიელი ქალი,
მისი აწმყოა — შვებით აღვსილი
და სანეტარო აქვს მომავალი.
სტალინო, ჩვენო ბელადო, მამავ,
შენ ხარ მნათობი შუქის მომფენი;
დღეს ჩვენი გემი მიაპობს ტალღას,
მისი მესაჭე შენა ხარ ბრძენი.
სტალინ, ეგ შენი აზრი მაღალი
მთელს მსოფლიოში, ვით მზე, გაბრწყინდა,
მამავ, სალამი მთიელი ქალის
კავკასიონის მიიღე მთიდან!

თარგმანი ოსურიდან ვასო გოგბაძისა.

სპექტაკლ „დუნიას“ ბრწყინვალე წარმატება

გუშინ სამხრეთ-ოსეთის კ. ხეთაგუროვის სახელობის სახელმწიფო თეატრმა თბილისის მაყურებელს უჩვენა ოსი სახალხო პოეტის კოსტა ხეთაგუროვის „დუნია“.

სპექტაკლს, რომლის დადგმა ეკუთვნის რეჟ. გ. გუბიევს და მხატვრული გაფორმება მხატ. მ. ტუგანოვს, დიდი წარმატება ხვდა. მაყურებლებმა ხანგრძლივი ოვაციები მოუწყეს სპექტაკლის ავტორებს და აქტიორებს.

სპექტაკლს დაესწრნენ საქ. კ. პ. (ბ) ც. კ-ის მდივანი პროპაგანდის დარგში ამხ. **ი. თავაძე,** საქ. კ. პ. (ბ) სამხრეთ-ოსეთის საოლქო კომიტეტის მდივანი ამხ. **ვ. ცხოვრებაშვილი,** სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის მშრომელთა დეპუტატების საოლქო საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარე ამხ. **ვ. ხუბაევი** და სხვ.

„ზინგი“ სამხრეთ-ოსეთის კ. ხეთაგუროვის სახ. სახელმწიფო თეატრში. **სურათზე:** სცენა III აქტიდან (მარცხნიდან მარჯვნივ)—მსახ. **ძ. ძახოვი** (სერგი) და მსახ. **ზ. ტუაევი** (ხუგო).

„ზინგი“ სამხრეთ-ოსეთის კ. ხეთაგუროვის სახ. თეატრში. **სურათზე:** სცენა I აქტიდან (მარცხნიდან მარჯვნივ) მსახ. **ხ. ალიკოვი** (სოსლანი), მსახ. **ნ. ჩაბიევა** (მზევინარი) და მსახ. **გ. კოროევი** (ლენტო).

„ზ ი ნ გ“

(სამხრეთ-ოსეთის კ. ხეთაგუროვის სახელობის სახელმწიფო დრამის თეატრის სპექტაკლი).

სამხრეთ-ოსეთის ხელოვნების ჩვენებით თბილისის მშრომელებმა გულითადად გაიცნეს. სამხრეთ-ოსეთის ხალხმა, რომელსაც წარსულში არ გააჩნდა დამწერლობა და ნაციონალური სკოლა, შეიგნო განათლება და ნაციონალურ დევნას რომ განიცდიდა, გვიჩვენა იმ დიად გაძარჯვებათა ნაყოფი, რაც მას მოუპოვებია **ლენინ-სტალინის** პარტიის ხელმძღვანელობით, ქართველი ხალხის საამაყო შვილის ამხანაგ ლავრენტი **ბერიას** მიერ გაწეული ამაგით.

სამხრეთ-ოსეთის კოსტა ხეთაგუროვის სახელობის თეატრის პირველი სპექტაკლი აშკარად გვიდასტურებს, რა შეუდარებელ ზრდას და გიგანტურ წინსვლას განიცდის მზიან სტალინურ ეპოქაში ამ მხარის კულტურა. ზრდა და წინსვლა კი ჭეშმარიტად დიდია. სულ რაღაც 8-9 წლის განმავლობაში სამხრეთ-ოსეთის ხალხს გაუბრწყინია ის გზა, რასაც სხვა პირობებში ხალხები ათეულ წლეებს ანდომებენ. დროის ამ მცირე მონაკვეთში მათ შეუქმნიათ ისეთი თეატრი, რომელსაც შეუძლია დაკმაყოფილოს ჩვენი დედაქალაქის მაყურებლის მოთხოვნილება, მისი ესთეტიკური გემოვნება.

„ზინგ“ (ცეცხლი) სამხრეთ-ოსეთის ხალხის გმირული ბრძოლების ამსახველი სპექტაკლია. მასში ძალუმად არის გასხნილი ოსი ხალხის ურყევი სული და სიმამაცე. მიუხედავად ძალთა უთანასწორობისა, იგი არ იდრეკს მონურად ქედს მჩაგვრელის წინაშე და აღწევს სამართლისა და თავისუფლების ზეიმს.

მართალია, დრამატურგიულად გ. ბერძენიშვილის პიესა საკმაოდ კომპილატურია, მასში ხშირად ვხვდებით ნაცნობ ეპიზოდებს სამოქალაქო ომების თემაზე დაწერილი პიესებიდან, მაგრამ უდავოა, რომ ავტორს გულდასმით შეუსწავლია სამხრეთ-ოსეთის ხალხის ბრძოლა საბჭოთა ხელისუფლებისათვის და დამაჯერებლად აუმეტყველებია იგი პიესაში. პიესაში მოცემული სახეები თეატრმა დაუახლოვა რეალობას, შთაბერა მათ ცხოველმყოფლობა და აამეტყველა სამართლისათვის საჭირო უბრალოებითა და გულწრფელობით ისე, რომ სპექტაკლი თავისუფალია ყოველგვარი ყალბი ტონისაგან.

ამიტომ არის, რომ დრამატურგიულად ადვილად ფეხდასაცდენი ეპიზოდები თბილისის მაყურებელმა მიიღო და შემსრულებელიც მხურვალე ტაშით დააჯილდოვა. ასეთია, მაგალითად, ეპიზოდი მზევინარის ცეკვისა შვილის ცხედართან, რომელიც დიდის გზნებითია და აქტიორული ტემპერამენტით ჩაატარა მსახ. **ნ. ჩაბიევამ.**

სამხრეთ-ოსეთის თეატრის იმ მხატვრულ ძალებში, რომელნიც „ზინგში“ მონაწილეობდნენ, თბილისის მაყურებელმა ნახა შემოქმედებით მომწიფებული, თვალსაჩინო აქტიორული კადრები. მათ განგვაცდევინეს ის გმირული ეპოპეა, რაც სამხრეთ-ოსეთის ხალხმა საკუთარი სისხლით ჩასწერა თავის სახელოვან ისტორიაში. ეიკაკაცური წარსულის და თავისუფლებისათვის მებრძოლი გმირების მხატვრული სიმართლით ასახვაში ერთმანეთს ეჯიბრება ყველა შემსრულებელი და ამ შეჯიბრებაში იქმნება ანსამბლური სპექტაკლი, რომელსაც მნახველი აღტაცებაში მოჰყავს.

სპექტაკლში თავი ისახელა ბევრმა შემსრულებელმა. პირველ რიგში ეს ითქმის ნ. ჩაბიევაზე, რომელმაც დიდი გზნებით შეჰქმნა მებრძოლი ოსი-ქალის ძმეგნიერი სცენიური სახე. მისი თამაში კულტურულია და თბილი. განცდების გადმოცემაში ის უბრალო საშუალებებით სარგებლობს, მაგრამ ეს უბრალოება, გულწრფელობასთან შეზავებული, ძლიერ შთაბეჭდილებას სტოვებს.

მაყურებლის თვალწინ გაიელვებს მრავალ მებრძოლ ქალთა დასამახსოვრებელი სახეები, რომელთაც ჰქმნიან ო. აბაევა (ბურჩიზგა), ვ. გაგლოევა (ზარეგი), კ. მამიევა (ზალდა), ნ. ჩოჩიევა, ა. გუგკაევა და სხვ. ისინი ყველანი და, განსაკუთრებით, ო. აბაევა მოუხრობენ მაყურებელს იმ ზრდაზე, რასაც სამხრეთ-ოსეთის ბედნიერი ქალი ამჟღავნებს ჩვენს სასიხარულო ხანაში.

მხატვრული ზომიერების გრძნობით ჰქმნის მსახიობი ძ. ძახოვი სერგის მონუმენტალურ სახეს. რეალურ სცენიურ სახეებს ჰქმნიან მსახიობები მ. შავლოხოვი (დანიელი), დ. მამიევი (ბიბო), ს. ალიკოვი (გაბა), ს. გაზაევი (გოლა), გ. კოროევი (ლენტო) და სხვები. განსაკუთრებით დაუფიწყარ, შტამპისაგან თავისუფალ სცენიურ სახეს ჰქმნის მ. შავლოხოვი ებრაელი დანიელის როლში. რამდენადმე დუნედ მიჰყავს ბრეძელის როლი მსახ. გ. გუბიევს, რომელიც უთუოდ კარგ სცენიურ მონაცემებს ამჟღავნებს.

საკმაო კულტურა გამოამჟღავნეს მსახიობებმა მასობრივ სცენებში.

საერთოდ სამხრეთ-ოსეთის თეატრის აქტიორების თამაშმა და სპექტაკლის მხატვრულმა გაფორმებამ დიდი სიამოვნება განაცდევინა თბილისის მაყურებელს. სპექტაკლი რეჟისორულად ოსტატურად არის შეკრული, მხატვრული სახეები სწორად მოხაზული და მსახიობთა ღირსებები გამოვლინებული რეჟისორ ვ. მურღულიას მიერ.

გრანდიოზულ შთაბეჭდილებას ახდენს მხატვარ ც. გაზდანოვის მხატვრული გაფორმება, ხოლო ნ. გუდიაშვილის მუსიკამ ხელი შეუწყო იმ შთაბეჭდილების განმტკიცებას, რომელიც მაყურებელს სპექტაკლის ნახვით აღეძრა.

„ზინგს“ თბილისის მაყურებელში უდავო წარმატება ხვდა. ეს წარმატება მას დამსახურებულად მოუპოვა სამხრეთ-ოსეთის თეატრის მთელმა მხატვრულმა კოლექტივმა.

სპექტაკლს დაესწრნენ ამხ. **კ. ნ. ჩარკვიანი, ვ. მ. ბაქრაძე, კ. შეროზია, მ. ჯაში, ი. ტიულენევი, ა. თოფურიძე, ი. თავაძე, გ. სტურუა, ს. იშხანოვი, ს. ხოშტარია, ა. რაფავა, ვ. გრიგორიანი, ა. მირცხულავა, ვ. ცხოვრებაშვილი, ვ. ხუბაევი** და სხვ.

სპექტაკლის წინ საქ. სსრ სახკომსაბჭოსთან არსებული ხელოვნების საქმეთა სამმართველოს უფროსმა ამხ. ბ. გოგუამ წარმოსთქვა სიტყვა, რომელშიც დაახასიათა საბჭოთა სამხრეთ-ოსეთის ხელოვნების ზრდა და განვითარება.

ბ. აბულაძე.

ბ. გოგუა — საქართველოს სსრ სახკომსაბჭოსთან არსებული ხელოვნების საქმეთა სამმართველოს უფროსი.

სამხრეთ-ოსეთის ხალხის ხელოვნება

სამხრეთ-ოსეთის ხალხის დიდი ნიჭი და შემოქმედებითი პოტენციალ მკაფიოდ გამოხატულია ახალი და ბედნიერი ცხოვრებისათვის ბრძოლისა და გამარჯვების ოცი წლის მანძილზე მიღწეული წარმატებებით.

მტარვალებისაგან წერა-კითხვის უცოდინარობის წყვდიადში გამომწყვდეულმა სამხრეთ-ოსეთის ხალხმა ლენინ-სტალინის პარტიის ხელმძღვანელობით, ქართველი ხალხის ძმური დახმარებით შესძლო სავსებით გარდაექმნა თავის ცხოვრება. ლენინ-სტალინის იდეებით აღგზნებულმა, კომუნიზმის დროშის ქვეშ დარაზმულმა სამხრეთ-ოსეთის ხალხმა ამ ოცი წლის წინათ მედგარი და შეუპოვარი ბრძოლა გაუმართა ახალი ჯურის მტარვალებად მოვლინებულ ბურჟუაზიის დამქაშებს — მენშევიკებს, გამარჯვება მოიპოვა მათზე და საბჭოთა ხელისუფლება დაამყარა. სამხრეთ-ოსეთის მშრომელთა გმირული აჯანყება ცეცხლით და მახვილით ჩააქრეს მენშევიკურმა ბანდებმა. მაუხედავად არნახული აწიოკებისა და დარბევისა, თავისი მიწა-წყლიდან აყრისა და გადასახლებისა, სამხრეთ-ოსეთის ხალხმა შეინარჩუნა გამარჯვების რწმენა და იმედი და მთელ ქართველ ხალხთან ერთად განაგრძობდა ბრძოლას მენშევიკი მტარვალების დასამხობად.

1921 წ. 25 თებერვლიდან საქართველოს ისტორიაში იწყება ის ხანა, როდესაც საუკუნეობრივი ორმაგი ჩაგვრა-მონობისაგან განთავისუფლდნენ, დიდი რუსი ხალხის დახმარებით, საარაკო ბრძოლებით სახელმოხვეჭილი წითელი არმიის მხარდაჭერით, როგორც ქართველი ხალხი, ისე საქართველოში მცხოვრები ყველა ხალხები და მათ შორის მრავალტანჯული და მრავალ ბრძოლებგადახდილი ჩვენი მოძმე სამხრეთ-ოსეთის ხალხიც.

ამ დღიდან იწყება სამხრეთ-ოსეთის აღმავლობა. მეფის რუსეთის ჩამორჩენილი და დაბეჩავებული კოლონიური კუთხე აღორძინდა და გადაიქცა საბჭოთა საქართველოს მოწინავე ავტონომიურ ოლქად. ხალხთა სტალინური მეგობრობის ატმოსფეროში, სტალინური კონსტიტუციის ცხოველმყოფელი მზის ქვეშ განხორციელებას პოულობს ხალხის მოწინავე და საუკეთესო შვილების ყველაზე სანუკვარი და გაბედული ოცნება. შავბნელ წარსულში თითქმის მთლიანად წერა-კითხვის უცოდინარობით მოცულ ხალხს სოციალიზმისათვის ბრძოლამ და გამარჯვებამ მოუპოვა 281 დაწყებითი და 76 საშუალო სკოლა (1.200 მასწავლებლითა და 27.191 მოწაფით) და ერთიც უმაღლესი სასწავლებელი — საკუთარი პედაგოგიური კადრების აღმზრდელი ინსტიტუტი. ამრიგად, სამხრეთ-ოსეთის ათეულათასობით მშრომელებს გზა გაეხსნათ სწავლისა და ბედნიერი ცხოვრებისაკენ. სამხრეთ-ოსეთის ხალხს ახლა აქვს საკუთარი მწერლობა, სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი, მხარეთმცოდნეობის მუზეუმი, გამომცემლობა საკუთარი მძლავრი პოლიგრაფიული ბაზით, თეატრი, სიმღერისა და ცეკვის ანსამბლი, სახელოვნო სკოლები და თვითმოქმედი ხელოვნების ფართოდ გაშლილი ქსელი, ე. ი. ყველა საშუალება და სახსარი, რამაც შესაძლებელი გახადა საუკუნეობით შებოჭილი ხალხის შემოქმედებითი ძალების გაფურჩქვნა.

ყველა ეს მიღწევა სამხრეთ-ოსეთის ხალხმა მოიპოვა ლენინურ-სტალინური ნაციონალური პოლიტიკის ურყევი გატარებით, პირადად ქართველი ხალხის საამაყო შვილის ამხანაგ **ლავრენტი ბერიას** ინიციატივით და ყოველდღიური მზრუნველობით.

სამხრეთ-ოსეთის ხალხის გმირული წარსული ასახულია მის შესანიშნავ ზეპირსიტყვაობაში, მის ვაჟკაცურად მჟღერ სიმღერა-ლექსებში.

სამხრეთ - ოსეთის სასიმღერო ფოლკლორში ასახულია თავისუფლების მოყვარე ოსი ხალხის ბრძოლა მტარვალი ფეოდალების და ცარიზმის სატრაპების წინააღმდეგ („სიმღერა ყუდის ყაჩაღზე“). ოსური ხალხური პოეზიის ფანდური განსაკუთრებული გატაცებით უმღერის 1905 წლის რევოლუციის ოს მებრძოლებს, რომლებმაც თავი ისახელეს ლენინ-სტალინის დროშის ქვეშ გმირული ბრძოლით („სიმღერა ილიკო ფუხატზე“). სამხრეთ-ოსეთის ხალხის გმირული და შეუპოვარი ბრძოლა საბჭოთა ხელისუფლებისათვის, ოსი ხალხის რჩეული შვილების სიმამაცე და ვაჟკაცობა მენშევიკურ ბანდებთან უთანასწორო ბრძოლებში, განსაკუთრებული სიცოცხლით არის ასახული ხალხური ლექსების მთქმელთა და მომღერალთა მიერ („სიმღერა ისაკ ხარაბეხზე“).

სამხრეთ-ოსეთის ხალხური შემოქმედების სიამაყესა და მშვენებას შეადგენს საოცრად დახვეწილი, ვირტუოზულ ოსტატობამდე აყვანილი საცეკვაო ხელოვნება, რომლის ტრადიციები და კულტურა განსაცვიფრებელი სიფაქიზით დაუცავთ ხალხის საუკეთესო მოცეკვაველებს.

ოსურ ხალხურ ცეკვათა შორის თავის სირთულით გამოირჩევა გუნდური შესრულების ცეკვები, ე. წ. სიმგა, რომლის ერთერთ ძველ სახეობას საფერხულო წყობა აქვს („ტუმბულ სიმდ“) და რომელსაც ნართების სიმგას უწოდებენ. ნართების სიმგა ორსართულიანი საფერხულო წყობისაა და მისი სახელწოდება იმის ნიშანი უნდა იყოს, რომ იგი წინათ ასრულებდა სიმღერებს ნართების ეპოსიდან.

ეს საგუნდო-საფერხულო ხასიათის ცეკვები ამჟღავნებენ ოსი ხალხის თეატრალური კულტურის ადრინდელ და მდიდარ საწყისებს.

ოსეთში თავისებური შესრულებით გავრცელებულია საქართველოში კარგად ცნობილი მთელი რიგი ცეკვები: „ლეკური“, „ხანჯლური“, „ცერული“ და სხვები, რაც იმის მაჩვენებელია, თუ რა მჭიდრო ურთიერთობაშია სამხრეთ-ოსეთის ხალხის შემოქმედება ქართულ ხალხურ შემოქმედებასთან.

სახვითი ხალხური შემოქმედება თავისი დეკორატიული მოტივებით ენათესავება ქართულ ხალხურ შემოქმედებას, რაც იმის საუკეთესო დამამტკიცებელია, რომ ოსი ხალხის შემოქმედება ადრიდანვე ქართველი ხალხის კულტურასთან მჭიდრო ურთიერთობაში ვითარდებოდა.

ამდენად მდიდარი, მრავალსახოვანი და მრავალფეროვანია სამხრეთ-ოსეთის ხალხური შემოქმედება. გასაგებია, რომ ოსეთის ხალხის ყოველი დარგის შემომქმედი ნართების შესანიშნავი ეპოსით, განვითარებული წყობის ფერხულებით და ცეკვებით არის მოხიბლული და შთაგონებული. ნამდვილად დიდი ხელოვნება სწორედ ამ ხალხური შემოქმედების ნიადაგზე აღმოცენდა. ოსეთის ხალხის დიდმა პოეტმა კოსტა ხეთაგუროვმა დიდის სიყვარულით შეისწავლა და შეითვისა მშობლიური ქვეყნის ფოლკლორი, გადაამუშავა და მხატვრულად სრულჰყო, უკვდავი ნიჭის მადლმოსილებით „გარდასთქვა“ და ისევ დაუბრუნა ხალხს პოემებად და სიმღერებად აწყობილი ხალხური მარგალიტები.

ცარიზმის სულისშემხუთველ პირობებში დიდხანს ვერ მოხერხდა შორეულ წარსულში ჩაწყვეტილი მდიდარი თეატრალური საწყისების აღდგენა და ახალი სასცენო ხელოვნების დანერგვა. მაგრამ ცხრასიან წლებში, როდესაც უკვე ოსური მწერლობა, დიდი კოსტა ხეთაგუროვის ნიჭით გაბრწყინვებული, გზას იკაფავს და სამოქმედო ასპარეზზე გამოდის, როდესაც ელმძღუხო ბრიტაევი, ოსი ხალხის მისწრაფების გამომხატველი, მისი ყოფაცხოვრების სიმართლით ამსახველი დრამებით, ოსურ თეატრს საფუძველს უყრის, ენტუზიასტები სამხრეთ-ოსეთის ხალხისა სასცენო ხელოვნების ალამს ცხრასიან წლებში ავჭალის აუდიტორიაში აღმართავენ.

სამხრეთ-ოსეთის ხალხის სასცენო ხელოვნება უშუალოდ ხალხიდან არის წამოსული, იგი შექმნილია ცხრაასიან წლებში მუშათა რევოლუციური მოძრაობის აღმავლობასთან დაკავშირებით. იგი დაიბადა მუშათა სცენაზე, მუშათა ქართული თეატრის საუკეთესო მოღვაწეების ძმური დახმარებით და ხელშეწყობით. ოსურ დრამატიულ დასს ავჭალის აუდიტორიასა და სახალხო სახლის სცენაზე ერთხანს რეჟისორად ჰყავდა სახალხო არტისტი ნიკო გოცირიძე. ოსური დასი ამ დროს სდგამდა ბრიტაევის და სხვა ოსი მწერლების ორიგინალურ დრამებს. აღსანიშნავია, რომ ამ დროს ითარგმნა და დაიდგა ოსური დრამატიული დასის მიერ ავქ. ცაგარელის „რაც გინახავს, ვეღარ ნახავ“ და „ციმბირელი“, რაფ. ერისთავის „ჯერ დაიხოცნენ, მერე იქორწინეს“. ყოველივე ეს იმას მოწმობს, რომ სამხრეთ-ოსეთის სასცენო ხელოვნება თავიდანვე მუშათა ინტერნაციონალიზმის სულით იყო გაჟღენთილი, რომ იგი დაბრკოლებათა გადამლახველ ძალას იკრებდა ქართული სცენის მოწინავე ოსტატების დახმარებით და ამნაირად ძალაში შედიოდა და მტკიცდებოდა ქართველი და ოსი ხალხების ძმური თანამშრომლობის, ცარიზმის წინააღმდეგ ერთიანი ბრძოლის ის წმინდა ტრადიცია, რომლის გამომხატველი იყო კოსტა ხეთაგუროვის ნათელი მეგობრობა ალ. ყაზბეგთან და მიხ. ყიფიანთან.

სამხრეთ-ოსეთის ხალხის სასცენო ხელოვნება ფეხზე დგება და განვითარებას იწყებს საბჭოთა პერიოდში. ერთის მხრით რევოლუციამდე ოსური თეატრის მოღვაწენი (ა. ძახოვი, ს. ჯატიევა), მეორე მხრით დრამატიულ წრეებში გაერთიანებული ახალგაზრდობა წარმოადგენდა იმ ძალას, რომლითაც უკვე 1931 წლიდან ქ. სტალინირში შეიქმნა ნახევრადპროფესიული ოსური თეატრი. 1935 წლისათვის ეს თეატრი იმდენად გაიზარდა, რომ პროფესიულ თეატრად იქცა. მას მინიჭებული აქვს კ. ხეთაგუროვის სახელი. მის განკარგულებაშია რესპუბლიკაში ერთერთი საუკეთესო სათეატრო შენობა. თეატრს 1935 წლიდან ხელმძღვანელობს ნიჭიერი რეჟისორი ბ. მურღულია. რეჟისორები არიან ა. მაკაევი, გ. გუბიევი, თეატრის მთავარი მხატვარია მ. ტუგანოვი. მთელი რიგი სპექტაკლები გაფორმებული აქვთ მხატვრებს ა. ზასეევს და ც. გაზდანაევს. სპექტაკლებს მუსიკალურად აფორმებენ კომპ. გალაევი და გუდიაშვილი. ოსური თეატრის დასში გამოირჩევიან თავისი სცენიური ნიჭით, როლების სწორი გაგებითა და კარგი შესრულებით: ქალებიდან — ა. გუკაევა, ს. ჯატიევა, ნ. ჩაბიევა, ო. აბაევა; ვაჟებიდან — ა. ძახოვი, გ. გუბიევი, ა. მაკაევი, მ. შავლოხოვი, ზ. ტუაევი და სხვ.

ლენინგრადის თეატრალურ ინსტიტუტში სწავლობს და წელს ამთავრებს 18 კაცი, რაც საგრძნობლად გაადიდებს ამ თეატრის შემოქმედებითს ძალას.

კ. ხეთაგუროვის სახელობის თეატრის რეპერტუარი წარმართულია თანამედროვე ცხოვრებისა და იმ ადამიანების ასახვის გზით, რომელნიც ხალხის მტრებთან ბრძოლაში გამოიბრძმედნენ პარტ

ინგლის-გერმანიის ომი

ბრძოლები ჰაერში

ბერლინი, 31 აგვისტო (საკდესი). გერმანიის საინფორმაციო ბიურო გადმოგვცემს შემდეგს დაწვრილებითს ცნობებს ინგლისზე გერმანიის ავიაციის თავდასხმის შესახებ: „გერმანიის ორმოტორიანი ავიაგამანადგურებელთა მცირერიცხოვანი ავანგარდი გუშინ ინგლისის სანაპიროზე გამოჩნდა და ცდილობდა გაეკაფა გზა გერმანიის ყუმბარმშენთა შენაერთისათვის, რომელიც ამ ავანგარდის უკან მიდიოდა. როგორც კი გერმანიის საჰაერო ავანგარდი ინგლისის „სპიტფაირის“ და „ჰარიკეინის“ ტიპის თვითმფრინავებს მიუახლოვდნენ, გერმანიის ყუმბარმშენებმა საზენიტო არტილერიის ცეცხლის ქსელი გაარღვიეს და დასახული მიზნის მიმართულებით გაემართნენ ლონდონის სამხრეთით. გერმანიის ყუმბარმშენთა შენაერთს ავიაგამანადგურებელთა დიდი რაზმები იცავდნენ. გამყოლ თვითმფრინავთა ნაწილმა სასტიკი ბრძოლა გაუმართა ინგლისის ავიაგამანადგურებლებს. მთელს რაიონში, დუვრსა და ისტბორნს შორის, დიდ სიმაღლეზე სწარმოებდა ბრძოლა, რაც 5-10 წუთს გრძელდებოდა. ბევრი ჩამოგდებული თვითმფრინავი წყალში ჩავარდა დუვრის მახლობლად. არხის ორივე მხარეზე ჰაერში აფრინდნენ მაშველი ჰიდროთვითმფრინავები, რომლებმაც იწყეს წყალში მცურავი მფრინავების გადარჩენა. გერმანიის ერთმა მაშველმა თვითმფრინავმა სამი ინგლისელი და ორი გერმანელი პილოტი აიყვანა. მიღებული წინასწარი ცნობების თანახმად, ამ ბრძოლების დროს ჩამოგდებულ იქნა მტრის 30 თვითმფრინავი. გერმანიის ავიაგამანადგურებელთა შენაერთიდან 6 მანქანა უკვალოდ დაიკარგა. გერმანიის ავიაგამანადგურებელთა სხვა ესკადრილიები ჩრდილოეთ - საფრანგეთის თავიანთ ბაზებში დაბრუნდნენ. მათ მიერ ჩატარებული საჰაერო ოპერაციებიც წარმატებით დამთავრდა.

ამ დროის განმავლობაში ინგლისელებმა საერთოდ 39 თვითმფრინავი დაჰკარგეს“.

ბერლინი, 31 აგვისტო (საკდესი). როგორც გერმანიის საინფორმაციო ბიურო იუწყება, გერმანიის თვითმფრინავთა ცალკეულმა ჯგუფებმა გუშინ საღამოს იერიში მიიტანეს აეროპორტებზე ინგლისის სამხრეთ ნაწილში. გაძლიერებით დავუშინეთ ყუმბარები გემპის საგრაფოს. გამართული საჰაერო ბრძოლების დროს კვლავ ცხადი გახდა გერმანიის ავიაციის უპირატესობა. ჩამოგდებულია ინგლისის 51 თვითმფრინავი. გერმანიის 15 თვითმფრინავი თავის ბაზაში არ დაბრუნებულა.

ლონდონი, 1 სექტემბერი (საკდესი). ავიაციის სამინისტროს გადმოცემით, გუშინ მტრის მრავალი თვითმფრინავი კვლავ ცდილობდა თავს დასხმოდა ინგლისის სამხრეთ-აღმოსავლეთ სანაპიროს. ცალკეულმა რაზმებმა შესძლეს ლონდონის რაიონამდე მიღწევა. ინგლისის საჰაერო ძალებმა სასტიკი წინააღმდეგობა გაუწიეს.

ლონდონის გარეუბანში დაახლოებით 30 სახლი სერიოზულად დაზიანებულია. ზოგიერთი დაინგრა. მსხვერპლი დიდია. ინგლისის აეროდრომებისათვის, რომლებიც კვლავ იერიშების მთავარ ობიექტს წარმოადგენდნენ, სერიოზული ზიანი არ მიუყენებიათ. სერიოზულად დაზარალდა ერთი ქალაქი ესექსის საგრაფოში. ჩამოგდებულია მტრის 63 თვითმფრინავი და ინგლისის 22 თვითმფრინავი.

31 აგვისტოს ღამით გერმანიის ავიაციამ დიდი თავდასხმა მოაწყო ინგლისის ცენტრალურ ნაწილზე. პატარა ქალაქს სეტყვასავით დააყარეს ცეცხლწამკიდი ყუმბარები. ბევრ ადგილას ხანძარი გაჩნდა, მაგრამ მალე იქნა ჩაქრობილი.

ლონდონი, 1 სექტემბერი (საკდესი). ავიაციის სამინისტრო იუწყება, რომ გუშინდელი დღის განმავლობაში მტერმა საერთოდ 85 თვითმფრინავი დაჰკარგა. ინგლისის ავიაციამ 37 თვითმფრინავი დაჰკარგა.

გერმანიის საჰაერო ბრძოლების ცნობა

ბერლინი, 1 სექტემბერი (საკდესი). გერმანიის სარდლობა იუწყება:

„გერმანიის წყალქვეშა ნავმა ჩასძირა ინგლისის უახლესი დამხმარე კრეისერი „დანვიგენ კასლი“ 15 ათასი ტონა წყალწყვისა. სამი დღის განმავლობაში გერმანიის წყალქვეშა ფლოტმა მოსპო მთელი რიგი გემები 100 ათას ტონაზე მეტი წყალწყვისა. 31 აგვისტოს დღისით და ღამით გერმანიის ავიაციის შენაერთებმა მოულოდნელად მიიტანეს იერიში ინგლისის წინაალმდეგ. მათ ყუმბარები დააყარეს აეროდრომს კენტისა და ესექსის საგრაფოებში, სანავსადგურო ნაგებობებსა და დოკებს ტემზის შესართავში და ლივერპულში, ავიაქარხნებს ინგლისის ცენტრალურ ნაწილში. ბომბარდირების წარმატებას ის გარემოება მოწმობს, რომ მრავალ ადგილას ხანძარი გაჩნდა. ღამით ინგლისის თვითმფრინავები რურის ოლქში შემოიჭრნენ და ბერლინის თავზე გამოჩნდნენ. ბევრ ადგილას ჩამოჰყარეს ყუმბარები, რომლებსაც მნიშვნელოვანი ზარალი არ მიუყენებიათ. სამხედრო ობიექტები არსად არ დაზარალებულა. ბერლინზე თავდასხმის დროს გერმანიის საზენიტო არტილერია ხელს უშლიდა მტრის თვითმფრინავებს ჩამოეყარათ ყუმბარები ქალაქის ფარგლებში. რამდენიმე ყუმბარა გაშლილ მინდორში დაეცა.

გუშინდელი დღის განმავლობაში მტერმა საერთოდ 133 თვითმფრინავი და 74 ჰაერგადამღობი აეროსტატი დაჰკარგა. გერმანიის 32 თვითმფრინავი თავის ბაზაში არ დაბრუნებულა“.

ლონდონის ზოგიერთი რაიონის ევაკუაცია

ნიუ-იორკი, 1 სექტემბერი (საკდესი). იუნაიტედ პრესის სააგენტოს გადმოცემით, სწარმოებს ლონდონის ზოგიერთი რაიონის ევაკუაცია იმის გამო, რომ გერმანიის მიერ ყუმბარების დაშენამ საგაზო მაგისტრალის მთელ რიგ ადგილებში აფეთქება გამოიწვია.

ინგლისის სამხედრო-საზღვაო ფლოტის ზარალი ერთი წლის განმავლობაში

ბერლინი, 1 სექტემბერი (საკდესი). „ნაციონალ ცაიტუნგი“, აჯამებს რა ომის პირველი წლის შედეგებს, იუწყება, რომ გასული წლის 1 სექტემბრიდან მიმდინარე წლის 29 აგვისტომდე ინგლისმა დაჰკარგა 3 სახაზო გემი, 2 ავიამზიდი, 11 კრეისერი, 43 საესკადრო ნაღმოსანი, 23 წყალქვეშა ნავი, 5 დამხმარე კრეისერი, 9 საღამო ტრალერი და სხვა გემები — სულ 96 ერთეული 397.712 ტონა წყალწყვისა.

აჯანყება საფრანგეთის სამფლობელოებში

ნიუ-იორკი, 1 სექტემბერი (საკდესი). როგორც ასოშიეიტედ პრესის სააგენტო იუწყება, საფრანგეთის კოლონიების სამინისტრომ დაადასტურა ცნობა ინდო-ჩინეთსა და დასავლეთ აფრიკის საფრანგეთის სამფლობელოებში მომხდარი აჯანყების შესახებ.

ვენაში მიღებული სამედიატორო გადაწყვეტილება

ბერლინი, 31 აგვისტო (საკდესი). გერმანიის საინფორმაციო ბიურო გადმოგვცემს ვენაში მიღებული სამედიატორო გადაწყვეტილების შემდეგს ტექსტს:

1. რუმინეთსა და უნგრეთს შორის საბოლოო საზღვრად ჩაითვლება თანდართულ რუკაზე აღნიშნული საზღვარი. ადგილობრივ ზუსტი საზღვრის დადგენა ევალება რუმინეთისა და უნგრეთის წარმომადგენლებისაგან შემდგარ სპეციალურ კომისიას. 2. რუმინეთის ტერიტორია, რომელიც, ამგვარად, უნგრეთს გადაეცემა, 14 დღის განმავლობაში უნდა გაიწმინდოს რუმინეთის ჯარისაგან და გადაეცეს უნგრეთს სრულ წესრიგში. ევაკუაციისა და ოკუპაციის ცალკეული ეტაპები და მათი განხორციელების სხვა პირობები დაუყოვნებლივ უნდა იქნას დაწესებული რუმინეთ-უნგრეთის კომისიის მიერ. რუმინეთის და უნგრეთის მთავრობებმა უნდა მიიღონ ზომები იმისათვის, რომ ამ რაიონების ევაკუაცია სრული სიმშვიდითა და წესრიგით ხდებოდეს. 3. ყველა რუმინელი მოქალაქე, ვინც დღისათვის ცხოვრობს იმ რაიონებში, რომლებიც უნგრეთს გადაეცემა უნგრეთის ქვეშევრდომი ხდება. მათ უფლება აქვთ 6 თვის განმავლობაში აღძრან შუამდგომლობა რუმინეთის ქვეშევრდომად ოპტაციის შესახებ. ის პირები, რომლებიც რუმინეთის ქვეშევრდომად გადასვლის უფლებით სარგებლობენ, ამას გარდა, სარგებლობენ ერთი წლის ვადით უნგრეთის ტერიტორიიდან წასასვლელად. რუმინეთი მოვალეა მიიღოს ისინი. მათ თავისუფლად შეუძლიათ თან წაიღონ მთელი თავიანთი მოძრავი ქონება. მათ შეუძლიათ გამგზავრებამდე მოახდინონ მთელი თავიანთი უძრავი ქონების ლიკვიდაცია და გაიტანონ ამ ქონების გაყიდვის შედეგად მიღებული სახსრები. იმ შემთხვევაში, თუ ისინი ვერ შესძლებენ ამ ქონების ლიკვიდაციას, უნგრეთის მთავრობა მათ აუნაზღაურებს ზარალს. ოპტანტთა გადასახლებასთან დაკავშირებული საკითხების გადაჭრის დროს უნგრეთი დიდსულოვნობასა და თავაზიანობას გამოიჩენს. 4. უნგრელებს, რომლებიც რუმინეთის ქვეშევრდომნი გახდნენ 1919 წელს მათი საცხოვრებელი ადგილების უნგრეთის მიერ რუმინეთისათვის გადაცემის გამო და ახლა იმ ტერიტორიაზე ცხოვრობენ, რომელიც რუმინეთს რჩება, უფლება ენიჭებათ 6 თვის განმავლობაში აღძრან შუამდგომლობა უნგრეთის მოქალაქეებად გადასვლის შესახებ. იმ პირთა მიმართ, რომლებიც ოპტაციის ამ უფლებით ისარგებლებენ, მე-3 პუნქტში აღნიშნული პრინციპებით მოქმედებენ. 5. უნგრეთის მთავრობა საჯაროდ კისრულობს უნგრეთის დანარჩენ მოქალაქეთა თანასწორი უფლებები მიანიჭოს იმ რუმინელებს, რომლებიც უნგრეთის მოქალაქეებად გადავლენ სამედიატორო გადაწყვეტილების საფუძველზე. რუმინეთის მთავრობა საჯაროდ კისრულობს უზრუნველყოს იგივე უფლებები უნგრეთის ეროვნების იმ პირთათვის, რომლებიც რუმინეთის ქვეშევრდომებად გადადიან. 6. სახელმწიფოებრივი კუთვნილების შეცვლიდან გამომდინარე დანარჩენი საკითხების მოწესრიგება უშუალოდ რუმინეთისა და უნგრეთის მთავრობათა კომპეტენციას შეადგენს. 7. იმ შემთხვევაში, თუ სამედიატორო გადაწყვეტილების განხორციელების დროს სიძნელეები ან საეჭვო საკითხები წამოიჭრება, მაშინ რუმინეთისა და უნგრეთის მთავრობები ერთმანეთს უშუალოდ შეუთანხმდებიან; უკეთუ ისინი რომელიმე საკითხზე ვერ შეთანხმდებიან, მაშინ ისინი ამ საკითხს საბოლოო გადაწყვეტილების გამოსატანად გერმანიისა და იტალიის მთავრობებს გადასცემენ.

გერმანია-უნგრეთის შეთანხმება უნგრეთში მყოფი გერმანული უმცირესობის შესახებ

ბუდაპეშტი, 1 სექტემბერი (საკდესი). უნგრეთის სააგენტომ გამოაქვეყნა ტექსტი უნგრეთში მყოფი გერმანული უმცირესობის შესახებ გერმანიასა და უნგრეთს შორის დადებული ხელშეკრულებისა, რომელიც ხელმოწერილი იქნა ვენაში.

უნგრეთის მთავრობა უზრუნველყოფს გერმანელებისათვის „ნაციონალური ხასიათის სავსებით შენარჩუნებას ყოველგვარი შეზღუდვის გარეშე“. გერმანელებს უფლება აქვთ შეჰქმნან სხვადასხვა კულტურული, სასპორტო, ახალგაზრდობის და სხვა კავშირები; ისინი სახელმწიფო სამსახურში დაიშვებიან ამა თუ იმ რაიონში მყოფი გერმანელი მოსახლეობის რაოდენობის პროპორციულად. არ დაიშვება რაიმე შეზღუდვა გერმანული ენის სარგებლობაში. იმ რაიონში, სადაც გერმანელები მოსახლეობის ორ მესამედს შეადგენენ, სახელმწიფო დაწესებულებათა ოფიციალურ ენად გერმანული ენა უნდა იყოს. გერმანული პრესა არ უნდა იქნას შეზღუდული. უნგრეთის ხელისუფლება უნდა ერიდოს რაიმე ისეთ ნაძალადევ ღონისძიებათა გამოყენებას, რომლებიც ხელს უწყობენ გერმანელთა ასიმილაციას. განსაკუთრებით არ უნდა იქნას დაშვებული გერმანული გვარების მადიარიზაცია. გერმანელებს, რომლებიც უნგრულ გვარს ატარებენ, შეუძლიათ კვლავ ატარონ გერმანული გვარები.

უნგრეთის მთავრობამ გერმანიაში გადასახლების სრული საშუალება უნდა მისცეს იმ გერმანელებს, რომლებიც უნგრეთისათვის გადაცემული ტრანსილვანიის ტერიტორიაზე ცხოვრობენ.

ესპანელ ლტოლვილთა გაგზავნა მექსიკაში

ნიუ-იორკი, 31 აგვისტო (საკდესი). როგორც ასოშიეიტედ პრესის სააგენტო ლე ვერიერიდან (საფრანგეთ-შვეიცარიის საზღვარი) იუწყება, დაუდასტურებელი ცნობების თანახმად, ვიშში საფრანგეთისა და მექსიკის მთავრობებს შორის ხელმოწერილ იქნა შეთანხმება, რომლის მიხედვითაც საფრანგეთში მყოფი ყველა ესპანელი ლტოლვილი მექსიკაში გაიგზავნება. მექსიკის მთავრობა დასთანხმდა იკისროს სატრანსპორტო ხარჯები, რაც ლტოლვილების გადაყვანასთან არის დაკავშირებული. შემდეგ სააგენტო გადმოგვცემს, რომ ამჟამად მექსიკის მთავრობას მოლაპარაკება აქვს ამერიკის შეერთებულ შტატებთან ამ მიზნისათვის ამერიკის გემების დაფრახტვის შესახებ.

ნერუს განცხადება

ნიუ-იორკი, 31 აგვისტო (საკდესი). ასოშიეიტედ პრესის სააგენტოს ბომბეელი კორესპონდენტი გადმოგვცემს ინდოეთის ნაციონალური კონგრესის ცნობილი ლიდერის—ნერუს განცხადებას.

„ინდოეთის მეფის მოადგილის ლინლიტგოუს 8 აგვისტოს წინადადება,—განაცხადა ნერუმ, — მხოლოდ გაგრძელებაა ინგლისის პოლიტიკისა, რაც მიმართულია გათიშვის ტენდენციის შექმნისა და გაძლიერებისაკენ, ნაციონალიზმისა და მოწინავე ელემენტების დათრგუნვისაკენ და ფეოდალური რეაქციული ჯგუფების წახალისებისაკენ, რათა განმტკიცებულ იქნას ბრიტანეთის იმპერიალიზმი. ჩვენ გამოვდივართ იმპერიალიზმის წინააღმდეგ. საჭიროა ბოლო მოეღოს იმპერიალიზმს და აღიარებულ იქნას ინდოეთის თვითგამორკვევა და დამოუკიდებლობა.

ინდოეთში პროვინციულ მთავრობათა დიდი ნაწილი გადადგა, რადგან მათ ლინლიტგოუს განცხადება არადამაკმაყოფილებლად მიაჩნიათ“.

6.750 მეტრის სიმაღლეზე

ამხ. ბ. ა. ნევერნოვის შესანიშნავი გაფრენა მცირე კუბატურის აეროსტატით

31 აგვისტოს აეროლოგიური ობსერვატორიის ცალკე საჰაერო ნაოსნობის ჯგუფის უფროსმა პილოტმა ამხ. ბ. ა. ნევერნოვმა შესანიშნავი სასიმაღლო გაფრენა მოახდინა 380 კუბური მეტრი მოცულობის აეროსტატით „სსსრ ვრ-80“. ამ პატარა საჰაერო ბურთობით ამხ. ნევერნოვი, საორიენტაციო ცნობების მიხედვით, 6.750 მეტრ სიმაღლეზე ავიდა.

ამხ. ბ. ა. ნევერნოვის წინაშე დასახული იყო ასეთი ამოცანა: მიეღწია მაქსიმალური სიმაღლისათვის და აფრენის დროს მეტეოროგრაფის საშუალებით შეემოწმებინა რადიოზონდის იმ ხელსაწყოების ჩვენება, რომლებიც ტემპერატურას, წნევასა და ტენიანობას აღნიშნავენ. 7 საათსა და 37 წუთზე საჰაერო ბურთობი „სსსრ ვრ-80“, რომელსაც ამხ. ნევერნოვი ჰმართავდა, ჰაერში აფრინდა. იმავე დროს აეროლოგიური ობსერვატორიის მოედნიდან გაუშვეს რადიოზონდი. პილოტი გაფრენის პირველი წუთიდანვე შეუდგა სამეცნიერო მუშაობას.

დღისით აეროლოგიურ ობსერვატორიაში გაიგეს, რომ პილოტი ამხ. ნევერნოვი, რომელმაც სამეცნიერო დაკვირვების მთელი პროგრამა შესრულა, 6.750 მეტრზე ავიდა. ამას აჩვენებდა სიმაღლის მზომი. ამ სიმაღლეზე ჯერ კიდევ არასოდეს არ ასულა ასეთი მცირე კუბატურის არცერთი აეროსტატი. წინასწარი ცნობების თანახმად, ამხ. ნევერნოვმა პირველმა მიაღწია ისეთ შედეგს, რომელიც შესანიშნავ მიღწევას წარმოადგენს პირველი, მეორე, მესამე და მეოთხე კატეგორიის აეროსტატებისათვის, ე. ი. ისეთი აეროსტატებისათვის, რომელთა მოცულობა 1.600 კუბ. მეტრს არ აღემატება. საჰაერო ბურთობის ამ კატეგორიების სასიმაღლო რეკორდები დღემდე არა ყოფილა შეტანილი საერთაშორისო საავიაციო ფედერაციის ოფიციალურ ცხრილში.

9 საათსა და 51 წუთზე აეროსტატი „სსსრ ვრ-80“ უვნებლად დაეშვა მოსკოვის ოლქის ტალდომის რაიონის სოფელ ბოლშოე სემიონოვსკოეს მახლობლად.

მასალები ამხ. ბ. ა. ნევერნოვის სასიმაღლო გაფრენის შესახებ ეგზავნება ვ. პ. ჩკალოვის სახელობის ცენტრალური აეროკლუბის საავიაციო-სასპორტო კომისიის პრეზიდიუმს იმისათვის, რომ რეგისტრირებულ იქნას იგი, როგორც რეკორდი „ა“ კლასით.

თავისი გაფრენა ამხ. ნევერნოვმა ახალგაზრდობის საერთაშორისო დღეს მიუძღვნა. (საკდესი).

საშუალო სასოფლო-სამეურნეო განათლების პირველი სკოლები საქართველოში

2 სექტემბერს დაიწყო მეცადინეობა საშუალო სასოფლო-სამეურნეო განათლების ახალ სკოლებში. საქართველოში წელს ასეთი სკოლები პირველად მოეწყო სამ პუნქტში — ბათუმსა, ზესტაფონსა და საგურამოში.

ბათუმის საშუალო სასოფლო-სამეურნეო განათლების სკოლა მომსახურებას გაუწევს აჭარისა და აფხაზეთის ასს რესპუბლიკებს და დასავლეთ საქართველოს რაიონების მნიშვნელოვან ნაწილს, ზესტაფონის სკოლა დასავლეთ საქართველოს დანარჩენ რაიონებს, აგრეთვე ხაშურის, ქარელის, გორის, ბორჯომის, გურჯაანის, თელავის, ყვარლისა და სიღნაღის რაიონებს და საგურამოს სკოლა აღმოსავლეთ საქართველოს დანარჩენ რაიონებს.

სკოლებში ორწლიანი კურსია. სკოლები მოამზადებენ საშუალო განათლების აგროტექნიკოსებს. იქ ისწავლიან კოლმეურნეები და საბჭოთა მეურნეობების მუშები, რომლებსაც აქვთ შვიდწლედის მოცულობის განათლება.

დამტკიცებულია მსმენელთა კონტინგენტი და დამთავრებულია მიღება. ბათუმის სკოლაში მიღებულია 125 კაცი, ხოლო დანარჩენ ორსკოლაში — 100 კაცი თვითეულში. ახალი სკოლები მთლიანად დაკომპლექტებულია მასწავლებლებით. სკოლებს დათმობილი აქვთ შესაფერი შენობები სამეცადინოდ და საერთო საცხოვრებლები მსმენელთათვის. სკოლებს გადაეცათ დამხმარე მეურნეობანი (საბჭოთა მეურნეობანი და სხვ.) მოსწავლენი მიიღებენ სტიპენდიებს, საშუალოდ 200 მანეთს.

○

ბათუმი, 31 აგვისტო. ბათუმის საშუალო სასოფლო-სამეურნეო განათლების სკოლაში მიღებულია 125 მსმენელი—კოლმეურნეები და საბჭოთა მეურნეობების მუშები, მათ შორის 26 კაცი აჭარის ასსრ რაიონებიდან, დანარჩენები. კი დასავლეთ საქართველოს რაიონებიდან. მსმენელთა შორის არიან ქობულეთის რაიონის მოლოტოვის სახელობის მილიონერი კოლმეურნეობის წევრი, სტახანოველი იუსუფ თამაზაშვილი, ბათუმის რაიონის ურეკის კიროვის სახელობის კოლმეურნეობის ჩაის ფოთლის მოწინავე მკრეფავი, სოფლიად-საკავშირო სასოფლო-სამეურნეო გამოფენის მონაწილე ხაჯერი გორგილაძე და სხვ. (საქდესი).

ფეხბურთი

კიევის „დინამოს“ და თბილისის „ლოკომოტივის“ შეხვედრა

1 სექტემბერს ლ. პ. ბერიას სახელობის დინამოს სტადიონზე ჩატარდა მორიგი კალენდარული შეხვედრა ფეხბურთში სსრ კავშირის პირველობაზე. ერთმანეთს შეხვდნენ კიევის „დინამოს“ და თბილისის „ლოკომოტივის“ ფეხბურთელთა საჩვენებელი გუნდები.

თამაში „ლოკომოტიველთა“ ენერგიული შეტევით დაიწყო, რასაც რამდენიმე წუთის შემდეგ შედეგიც მოჰყვა — „ლოკომოტიველებს“ გააქვთ პირველი ბურთი. თამაშის პირველი ნახევარი დამთავრდა ანგარიშით 2:2.

თამაშის მეორე ნახევარში ორივე გუნდმა კიდევ გაიტანა თითო ბურთი და შეხვედრა დამთავრდა ფრედ, ანგარიშით 3:3.

○

„სპარტაკის“ დამარცხება

ამავე დღეს მოსკოვში ჩატარდა მორიგი კალენდარული შეჯიბრება ფეხბურთში სსრ კავშირის პირველობაზე. ერთმანეთს შეხვდნენ მოსკოვის „სპარტაკისა“ და „დინამოს“ საჩვენებელი გუნდები. ეს მეტად საინტერესო მატჩი დამთავრდა „სპარტაკის“ დამარცხებით ანგარიშით 1:5.

○

მოსკოვის ცდკა-ს და ლენინგრადის „ზენიტის“ ფეხბურთელთა გუნდების შეხვედრა, სსრ კავშირის პირველობაზე დამთავრდა ცდკა-ს გამარჯვებით, ანგარიშით 3:1.

ლ. კეცხოველის სახელობის პარტპროპაგანდის სახლში

დღეს, საღამოს 8 საათსა და 30 წუთზე რუსულ ენაზე შესდგება ამხ. ზავრიევის ლექცია თემაზე: „ომისშემდგომი სისტემა საზავო ხელშეკრულებებისა და მისი დამსხვრევა“.

პარტკალენდარი

საქ. კ. პ. (ბ) ხაშურის რაიკომი აცხადებს, რომ პარტსაკანდიდატო ბარათი № 3069995, გაცემული ირაკლი ელიზბარის-ძე **ლომაძის** სახელზე, პარტსაკანდიდატო ბარათი № 2165506, გაცემული გიორგი ბესარიონის-ძე **გოგოლაძის** სახელზე, დაკარგულია და ჩაითვალოს გაუქმებულად.

დღეს კინოებში

რუსთაველის სახ. — „მანერჰაიმის ხაზი“, **ოქტომბერი** — „ელისო“, **დამკვრელი** (ზამთრის) — „დარიკო“, **დამკვრელი** (ზაფხულის) — „მასწავლებელი“, **კომკავშირელი** (ზამთრის) — „ახალი დროება“, **კომკავშირელი** (ზაფხულის) — „ახალი დროება“, **სპარტაკი** — „ნამუსი“, **ლუქსემბურგის** სახ. — „ჩემი სიყვარული“, **კომინტერნი** — „მეგობრები ბანაკიდან“, **26 კომ.** სახ. (ზამთრის) — „გიჭორ“, **26 კომ.** სახ. (ზაფხულის) — „პეტერი“, **ორჯონიკიძის სახ. პარკი** — „უშაღლესი ჯილდო“.

პასუხისმგებელი რედაქტორი
ვ. ხატიაშვილი

თბილისის ზ. ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის ლენინის ორდენოსანი სახელმწიფო თეატრი

1940—41 წლის სეზონი

რ ე პ ე რ ტ უ ა რ ი

ქართველი კომპოზიტორები

ზ. ფალიაშვილი—აბესალომ და ეთერი
დ ა ი ს ი
ლ ა ტ ა ვ რ ა
მ. ბალანჩივაძე—დ ა რ ე ჯ ა ნ ც ბ ი ე რ ი
ვ. დოლიძე—ქ ე თ ო და კ ო ტ ე
შ. თაქთაქიშვილი—დ ე ბ ე ტ ა ტ ი
ა. ანდრიაშვილი—კაკო ყაჩაღი (ახალი დადგმა)
გ. კილაძე – ლადო კეცხოველი (ახალი დადგმა)
ი. ტუსკია—ს ა მ შ ო ბ ლ ო (ახალი დადგმა)
ა. ბალანჩივაძე—ბედნიერება (ახალი დადგმა)
მთების გული ბალეტი (ახალი დადგმა)
შ. თაქთაქიშვილი—მ ა ლ თ ა ყ ვ ა ბალეტი

რუსი კომპოზიტორები

პ. ჩაიკოვსკი—ევგენი ონეგინი (ახალი დადგმა)
პ ი კ ი ს ქ ა ლ ი
ნ. რიმსკი-კორსაკოვი—მ ე ფ ი ს ს ა ც ო ლ ე
ი. ძერჟინსკი—წ ყ ნ ა რ ი დ ო ნ ი
ა. გლაზუნოვი—რაიმონდა ბალეტი (ახალი დადგმა)
ბ. ასაფიევი—ბ ა ლ ჩ ი ს ა რ ა ი ს შ ა დ რ ე ვ ა ნ ი ბ ა ლ ე ტ ი

ევროპის კომპოზიტორები

ჯ. ვერდი—ტ რ ა ვ ი ა ტ ა
რ ი გ ო ლ ე ტ ო
ა ი დ ა
ტ რ უ ბ ა დ უ რ ი
ო ტ ე ლ ო (ახალი დადგმა)
ჟ. ბიზე—კ ა რ მ ე ნ
შ. ჰუნო—ფ ა უ ს ტ ი
ჯ. როსინი—სევილიელი დალაქი
კ. სენ-სანსი—სამსონ და დალილა
ჯ. პუჩინი—ტ ო ს კ ა
ჩ ი ო-ჩ ი ო-სან
რ. ლეონკავალო—ჯ ა მ ბ ა ზ ე ბ ი

გამოშვებულია შეღავათიანი ინდივიდუალური აბონემენტები

12 სერიად, თვითეულ სერიაში 20—15—10 სპექტაკლი. შეღავათი 20 % და 15 %. აბონემენტის ღირებულების გადახდა შეიძლება ნაწილ-ნაწილ 10 თვის განმავლობაში.

20 სპექტაკლიან აბონემენტში შედის შემდეგი დადგმები:
1. სამსონ და დალილა აზ. სსრ სახ. არტ. ფატმა მუხტაროვას მონაწილეობით.
2. კარმენ ფატმა მუხტაროვას მონაწილეობით.
3. პიკის ქალი რსფსრ სახ. არტ. ნ. პეჩკოვსკის მონაწილეობით.
4. კაკო ყაჩაღი (ახალი დადგმა)
5. ლადო კეცხოველი (ახალი დადგმა)
6. სამშობლო (ახალი დადგმა)
7. ბედნიერება (ახალი დადგმა)
8. ევგენი ონეგინი (ახალი დადგმა)
9. მთების გული ბალეტი (ახალი დადგმა)
10. რაიმონდა ბალეტი (ახალი დადგმა) და 10 აღდგენილი დადგმა.

15 სპექტაკლიან აბონემენტში შედის შემდეგი დადგმები:
1. სამსონ და დალილა აზ. სსრ სახ. არტ. ფატმა მუხტაროვან მონაწილეობით
2. პიკის ქალი რსფსრ სახ. არტ. ნ. პეჩკოვსკის მონაწილეობით.
3. კაკო ყაჩაღი (ახალი დადგმა)
4. ლადო კეცხოველი (ახალი დადგმა)
5. სამშობლო (ახალი დადგმა)
6. ევგენი ონეგინი (ახალი დადგმა)
7. მთების გული ბალეტი (ახალი დადგმა)
8. რაიმონდა ბალეტი (ახალი დადგმა) და 7 აღდგენილი დადგმა

10 სპექტაკლიან აბონემენტში შედის შემდეგი დადგმები:
1. კარმენ აზ. სსრ სახ. არტ. ფატმა მუხტაროვას მონაწილეობით
2. ლადო კეცხოველი (ახალი დადგმა)
3. ევგენი ონეგინი (ახალი დადგმა)
4. ოტელო (ახალი დადგმა)
5. ბედნიერება (ახალი დადგმა)
6. მთების გული ბალეტი (ახალი დადგმა) და 4 აღდგენილი დადგმა.

აბონემენტებზე განცხადებების მიღება სწარმოებს თეატრის სალარაზე ყოველდღე 11-დან 4 საათამდე და საღამოს 6—10 საათამდე. 100

მარჯანიშვილის სახელობის სახელმწიფო თეატრი ღებულობს მუდმივ სამსახურში

დ ა მ ხ მ ა რ ე პ ე რ ს ო ნ ა ლ ს

(მასობრივ სცენებში მონაწილეებს)

განცხადებების მიღება და პირობების გაგება ამხ. ვახტანგ სოლოღაშვილთან ყოველდღე დილის 11 ½ საათიდან 1 ½ საათამდე.

150

დ ი რ ე ქ ც ი ა.

თბილისის კინოსტუდიასთან არსებული კინომსახიობთა სკოლა აცხადებს, რომ

განცხადებების მიღების ვადა გაგრძელებულია ა. წ. 5 სექტემბრამდე.

განცხადებების მიღება სწარმოებს სკოლის კანცელარიაში საღამოს 5 საათიდან.

მისამართი—პლეხანოვის პროსპ. № 164.

85

სკოლის დირექცია.

ნოე, ანიჩკა და ნათელა ქებაძეები იუწყებიან მამის და ბაბუის
ილია ყარამანის-ძე ქებაძის
გარდაცვალებას. დაკრძალვა 5/IX ს. ეწერში (ჩხარის რ.). 7707

ირაკლი, ნადია კამლაძეები შვილებით, ენრი, გოგი ფილიები, აბბაკო, ლიზა, თამარ, ოთარ გაბუნიები იუწყებიან ინჟინერ
ვარლამ ერემიას-ძე კამლაძის
გარდაცვალებას. დაკრძალვა ზესტაფონში 3/IX. 7708

მშობლები რაისა, ქრისტეფორე, დები ანა, ცირიკო, ბებია ეფროსინე, ბაბუა ირაკლი შვილებით და შვილიშვილებით იუწყებიან პატარა
ბუტუნა (დიმიტრი) მაღრაძის
გარდაცვალებას. დაკრძალვა 4/IX ს. ლეღვანში. 7709

რძლები ანა, ელენე შვილებით: ნინო, მელო, ირა, მერი და ორდენოსანი მსახიობი თამარ ჭავჭავაძეები, სიძეებით ვალერიან გაფრინდაშვილი და გრიშა ტორაძე იუწყებიან
პელაგია ჭავჭავაძის
გარდაცვალებას. 7711

მე-20 საშუალო სკოლის პედკოლექტივი იუწყება ამავე სკოლის მასწავლებლის ნადია შომახიას მამის
რომანოზ თეოდორეს-ძე შომახიას
გარდაცვალებას. 7702

ექიმთა კვალიფიკაციის ამაღლების, ყელ-ყურისა და ცხვირის სნეულებათა კლინიკის თანამშრომლები თანაგრძნობას უცხადებენ კლინიკის ასისტენტ ქეთევან კეთილაძე-დაუშვილს საყვარელი შვილის პატარა
ე ლ ი ს ო ს
გარდაცვალების გამო. 50

მეუღლე ირაკლი, შვილები ნიკოლოზ ცოლშვილით, ალექსი, პავლე ქამუშაძეები, მარუსა ამირანაშვილი ქმარშვილით და მარუსა თურმანიძე იუწყებიან
ლიდა გიორგის-ასულ ქამუშაძის
გარდაცვალებას. დაკრძალვა 3/IX შორაპანში. 7699

დედა ქეთო კეთილაძე-დაუშვილი, მამა კოტე დაუშვილი, ბებიები, ბაბუები, მამიდა მარიკა იუწყებიან პატარა
ე ლ ი ს ო ს
გარდაცვალებას. გამოსვენება 6 ს. ბაქრაძის შესახვ. № 11. 3/IX 7704

მშობლები სიმონ, ქსენია, ძმა როსტომ, ბებია ალათი იუწყებიან
ეთერ სიმონის-ასულ მეტრეველის
გარდაცვალებას. გამოსვენება 5 ს. შევარდენის, 7, კუკიის სასაფლაოზე. 3/IX 7703

შვილი მარგარიტა, სიძე ბონდო, შვილიშვილები ბიძინა, ზურაბ დიდიძეები, გაზრდილი პაშა იუწყებიან
ისიდორე ბლახოს-ძე ქრავეიშვილის
გარდაცვალებას. დაკრძალვა ღანირქვიტირში. 3/IX 7705

მეუღლე პავლე, შვილები შალვა, ბეჟან, რძალი ოლია შვილებით, ვერა ლოკერბაია, პაშა შენგელია, კატო წერეთელი ქმარშვილით იუწყებიან
კოსტანცია (კოწია) მაჭავარიანის
გარდაცვალებას. 7706

შვილი თამარ იუწყება დედის
პელაგია ანდრიას-ასულ ჭავჭავაძის
გარდაცვალებას. გამოსვენება ყოფ. ალექსანდროვის საავადმყოფოდან 3/IX ს. დაკრძალვა კუკიის სასაფლაოზე. 7710

რედაქციისა და გამომცემლობის მისამართი: თბილისი, ლენინის ქ